

Załącznik do
UCHWAŁY NR XVI/104/2016
RADY POWIATU W KAMIENIU POMORSKIM
z dnia 8 września 2016r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE KAMIENSKIM NA LATA 2016 – 2022

Starostwo Powiatowe
Kamień Pomorski, 2016

Spis treści

Str.

1. Wprowadzenie.....	3
2. Pomoc społeczna w ujęciu dokumentów strategicznych	4
3. Procedura tworzenia strategii	17
3.1. Uwarunkowania prawno-systemowe	17
3.2. Zasady tworzenia strategii	18
4. Metodyka prac nad strategią	19
5. Społeczno - gospodarcze uwarunkowania strategii	21
5.1. Charakterystyka powiatu	21
5.2. Sytuacja demograficzna	22
6. Diagnoza sytuacji społecznej w Powiecie Kamieńskim na podstawie lat 2012-2014.....	24
6.1. Obszary strategii.....	24
6.2. Obszar „Bezrobocie”.....	33
6.2.1. Struktura bezrobocia	35
6.3. Obszar „Niepełnosprawność”.....	49
6.3.1. Rehabilitacja społeczna	51
6.3.2. Rehabilitacja zawodowa	55
6.4. Obszar „Przemoc w rodzinie”	56
6.5. Obszar „Dziecko i rodzina”.....	60
6.5.1. Rodzinna piecza zastępcza	63
6.5.2. Instytucjonalna piecza zastępcza	65
6.6. Obszar „Ochrona osób starszych”	69
6.6.1. Opieka nad osobami starszymi	68
7. Analiza SWOT	71
8. Misja	78
9. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań	78
10. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią	89
11. Ramy finansowe	90
12. Monitoring i ewaluacja	99
13. Zakończenie	100

Spis tabel

Spis wykresów i rysunków

1. Wprowadzenie

Jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych. Obowiązek opracowania i realizacji strategii przez powiat wynika z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, na mocy którego do zadań własnych powiatu należy *„opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami”*.

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem określającym priorytety w przyszłych działaniach powiatu w zakresie polityki społecznej. Ma ona również pomóc w umocowaniu prawnym konkretnych działań i być istotnym ogniwem w hierarchii dokumentów strategicznych zachowując w stosunku do nich pełną kompatybilność i komplementarność.

Celem niniejszego opracowania jest racjonalizacja lokalnej polityki społecznej uwzględniająca potrzeby poszczególnych grup społecznych. Dokument stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym, aby w konsekwencji doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, policji, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz mieszkańcy powiatu.

Dokument zwiera między innymi diagnozę sytuacji społecznej problemów społecznych, cele i kierunki działań w perspektywie do 2022 roku. Diagnoza jest skonstruowana z określenia stanu aktualnych problemów społecznych. Identyfikacja najważniejszych kwestii społecznych została skonstruowana na podstawie przedłożonych materiałów statystycznych i urzędowych, a także poddana narzędziom analizy strategicznej, do których należy zaliczyć identyfikację mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT).

2. Pomoc społeczna w ujęciu dokumentów strategicznych

Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Strategia Europa 2020 stanowi strategię wzrostu Unii Europejskiej w kolejnych latach. Zakłada ona potrzebę stworzenia inteligentnej i zrównoważonej gospodarki, która sprzyja włączeniu społecznemu. W perspektywie 2020 r. wyznaczonych zostało 5 celów obejmujących:

- zatrudnienie (75 % osób w wieku 20-64 lat powinno mieć pracę);
- badania i rozwój oraz innowacje (na inwestycje w badania i rozwój oraz w innowacje Polska powinna przeznaczać 3 % PKB Unii – łącznie ze środków publicznych i prywatnych);
- zmiany klimatu i energię (ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20 % w stosunku do poziomu z 1990 r., 20 % energii powinno pochodzić ze źródeł odnawialnych, a efektywność energetyczna powinna wzrosnąć o 20 %);
- edukację (odsetek młodych ludzi przedwcześnie porzucających naukę nie powinien przekraczać 10 %, a co najmniej 40 % osób w wieku 30-34 powinno mieć wykształcenie wyższe);
- ubóstwo i wykluczenie społeczne (zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln).

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2011-2020 (SRKS)

Dokument obejmuje zagadnienia partycypacji społecznej i aktywności obywatelskiej. W ramach tego obszaru mają być realizowane działania zmierzające do poprawy mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne. W SRKS wskazano, że dla całości przedsięwzięć w ww. obszarze wykorzystane zostaną doświadczenia we wspieraniu działań. W kolejnej perspektywie finansowej ma nastąpić kontynuacja funkcjonowania m.in. takich działań jak:

- projekty realizowane przez organizacje społeczne w zakresie edukacji obywatelskiej;

- upowszechnienie i wdrażanie rozwiązań zwiększających kontrolę społeczną nad działaniami administracji publicznej wszystkich szczebli;
- stałe podnoszenie wiedzy i umiejętności przedstawicieli organizacji pozarządowych (zarządy, pracownicy) w zakresie zarządzania organizacją, a w szczególności zarządzania zasobami ludzkimi i finansami;
- różne formy zachęcania obywateli do zwiększania swojej aktywności na forum publicznym;
- rozwijaniu i promocji indywidualnej filantropii, wolontariatu, jak i społecznej odpowiedzialności biznesu;
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, w tym różnorodnych form samopomocy;
- stworzenie rozwiązań zmierzających do wypracowania i wdrożenia systemu wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego;
- ułatwienie działalności organizacji obywatelskich;
- wsparcie dla ruchów społecznych, grup nieformalnych.

Narodowa Strategia Integracji Społecznej (NSIS)

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy;
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy;
- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia;

- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim;
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego;
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych;
- ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży;
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych;
- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy;
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego;
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności;
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne;
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego;
- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością;
- dostęp do pracowników socjalnych;
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej;
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną;
- realizacja NSIS przez samorządy terytorialne;
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (KPPR)

Program powstał w celu tworzenia warunków skutecznego przeciwdziałania przemocy i określa szczegółowe działania w zakresie:

- zapewnienia ochrony i udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie;
- oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc;
- podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oraz promowania metod wychowawczych bez użycia przemocy;
- upowszechniania informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy, zarówno osobom dotkniętym przemocą, jak i stosującym przemoc w rodzinie.

Większość powyższych informacji pojawia się w sprawozdaniach, zawierających dane statystyczne dotyczące realizacji przez wymiar sprawiedliwości Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, dane o orzekanych środkach karnych, orzekanych środkach probacyjnych, a także pozostałe informacje o działaniach zastosowanych wobec sprawców przemocy w rodzinie. Zestawienia te wykorzystywane są później w różnorodnych analizach, m.in. w opracowaniach dokumentów, jakimi są strategie rozwiązywania problemów społecznych.

Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011-2015 (NPOZP)

Program określał strategię działań mających na celu ograniczenie występowania zagrożeń dla zdrowia psychicznego, poprawę jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi i ich bliskich oraz zapewnienie dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej. Określa cele główne i szczegółowe oraz wprowadza nowe zadania do realizacji w zakresie promocji zdrowia psychicznego, poprawy jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zapewnienia dostępności do świadczeń opieki zdrowotnej. Wielosektorowy charakter Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego (NPOZP) wymaga włączenia się wielu podmiotów i organizacji z terenu województwa.

Podmiotami realizującymi Program są:

- ministrowie właściwi ze względu na cele Programu, a w szczególności Minister Sprawiedliwości, Minister Obrony Narodowej oraz ministrowie właściwi do spraw:

zdrowia, oświaty i wychowania, zabezpieczenia społecznego, pracy, nauki i szkolnictwa wyższego, wewnętrznych i administracji publicznej;

- Narodowy Fundusz Zdrowia;
- samorządy województw, powiatów i gmin.

W realizacji zadań wynikających z Programu mogą uczestniczyć również organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne podmioty, które zakresem swojej działalności obejmują cele i zadania Programu.

Najistotniejszymi działaniami podejmowanymi w ramach realizacji Programu będzie:

- skoordynowanie działalności opieki zdrowotnej z różnymi formami pomocy i oparcia społecznego oraz aktywizacji zawodowej;
- unowocześnienie leczenia psychiatrycznego, opierające się na założeniach modelu środowiskowego i polegające na: przekształceniu dużych szpitali psychiatrycznych w placówki specjalistyczne, tworzeniu oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych, zwiększeniu udziału poza szpitalnych form opieki zdrowotnej w rehabilitacji psychiatrycznej oraz tworzeniu sieci Centrów Zdrowia Psychicznego.

Zgodnie z **Umową Partnerstwa w latach 2014-2020 Europejski Fundusz Społeczny** będzie współfinansował krajowy Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020 (POWER), dotyczący rozwoju kompetencji i umiejętności, włączenia społecznego i dobrego rządzenia oraz 16 regionalnych programów operacyjnych. Krajowy program (zasili go 28% środków funduszu) będzie się koncentrował na zmianach strukturalnych poszczególnych polityk sektorowych, a także na takich przedsięwzięciach, które mają charakter ogólnopolski i są priorytetowe z punktu widzenia polityki państwa, natomiast na poziomie regionalnym interwencja Europejskiego Funduszu Społecznego (72% środków funduszu) będzie dotyczyła bezpośredniego wsparcia osób w celu poprawy ich sytuacji na rynku. Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój obejmuje pięć następujących osi priorytetowych:

- Osoby młode na rynku pracy;
- Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji;
- Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju;

- Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa;
- Pomoc techniczna.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 przewiduje utworzenie 12 osi priorytetowych. Problematykę społeczną ujęto głównie w ramach osi priorytetowej 7. Rynek pracy i osi priorytetowej 8. Rozwój społeczny.

Cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych wyznaczonych w ramach osi priorytetowej 7. zakładają zwiększenie zatrudnienia wśród osób bezrobotnych, poszukujących pracy i nieaktywnych zawodowo, zwiększenie liczby miejsc pracy w ramach nowo powstałych przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem inteligentnych specjalizacji, wzrost poziomu zatrudnienia wśród osób sprawujących opiekę nad dziećmi do 3. roku życia, wzrost liczby przedsiębiorstw z sektora MŚP, których pracownicy nabyli kwalifikacje zgodne z potrzebami przedsiębiorstwa, wzrost zdolności przystosowania się przedsiębiorstw do zmian oraz zniwelowanie ryzyka bezrobocia pracowników przedsiębiorstw przechodzących procesy adaptacyjne oraz zniwelowanie ryzyka przerwania aktywności zawodowej powodów zdrowotnych. Z kolei cele szczegółowe priorytetów inwestycyjnych sformułowanych w ramach osi priorytetowej 7. zakładają wzrost poziomu zatrudnienia i aktywności wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i wykluczonych społecznie, wzrost dostępności wysokiej jakości usług społecznych i zdrowotnych dla mieszkańców województwa oraz wzrost poziomu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej.

Strategia Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do roku 2015 była dokumentem, która określała cele polityki społecznej prowadzonej w regionie. W jej ramach, na podstawie diagnozy społecznej województwa, sformułowano misję *„Podnoszenie jakości życia wśród tych mieszkańców regionu, którzy ze względu na trudną sytuację życiową nie są w stanie samodzielnie zaspokoić podstawowych potrzeb bytowych, a przez to nie mogą uczestniczyć lub mają ograniczony udział w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym”* i cel pośredni *„Stworzenie spójnego systemu realizacji zadań polityki społecznej”* oraz wyznaczono cele strategiczne i operacyjne.

Cele służące przeciwdziałaniu i zwalczaniu długotrwałego bezrobocia zakładają aktywizację osób długotrwale bezrobotnych, prowadzenie promocji na rzecz zatrudnienia osób długotrwale bezrobotnych, podnoszenie kwalifikacji i umiejętności osób długotrwale bezrobotnych oraz przeciwdziałanie „diedziczeniu” przez mieszkańców województwa długotrwałego bezrobocia. Z kolei cel „Pomoc rodzinom w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych” ma być realizowany poprzez tworzenie lokalnego systemu wsparcia dla rodzin, pomoc dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych oraz poprawę jakości i dostępu do usług socjalnych. Przeciwdziałaniu i łagodzeniu negatywnych skutków marginalizacji grup społecznych ma służyć rozbudowa zaplecza instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, oraz aktywizacja, edukacja zawodowa i społeczna mieszkańców województwa zagrożonych marginalizacją społeczną, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet. W ramach celu „Zmniejszenie spożycia alkoholu i używania środków psychoaktywnych oraz ograniczanie ich negatywnych skutków wśród mieszkańców województwa” zaplanowano prowadzenie edukacji społecznej i działalności wychowawczej, zapewnienie odpowiedniego dostępu do leczenia odwykowego oraz rehabilitacji osób uzależnionych, a także przeciwdziałanie negatywnym następstwom używania środków psychoaktywnych. „Tworzenie warunków równego dostępu osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego” ma się odbywać poprzez integrację społeczną osób niepełnosprawnych we wszystkich grupach społecznych oraz integrację zawodową osób niepełnosprawnych, a realizacji celu „Podniesienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego wśród osób starszych” ma służyć poprawa ich bezpieczeństwa socjalnego, aktywizacja społeczna oraz wzmocnienie roli i miejsca osób starszych w środowiskach lokalnych.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji jest dokumentem operacyjno-wdrożeniowym. Ustanowiono go w celu realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju – „Strategii Rozwoju Kraju 2020”, Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego oraz innych strategii rozwoju.

W opracowywaniu dokumentu uczestniczyli przedstawiciele administracji publicznej oraz eksperci organizacji obywatelskich i instytucji naukowych. Projekt programu był poddany

szerokim konsultacjom społecznym. W dokumencie przedstawiono projektowaną politykę państwa w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Celem głównym programu jest trwałe zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz wzrost spójności społecznej. Ma on być osiągnięty do końca 2020 r. przez realizację celów operacyjnych:

- Usługi służące aktywności i profilaktyce – ograniczenie wykluczenia dzieci i młodzieży. Najważniejsze będzie zapewnienie rodzinom z dziećmi dostępu do wysokiej jakości usług społecznych, co zwiększy szanse aktywizacji rodziców oraz zapewni profilaktykę zapobiegania ubóstwu. Pozostałe rezultaty to min.: objęcie 1,1 mln dzieci dożywaniem przez cały rok, zwiększenie wsparcia dla rodzin wielodzietnych i rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi, zwiększenie liczby rodzin objętych działaniami asystenta rodziny, zwiększenie liczby placówek wsparcia dziennego, zapewnienie wsparcia publicznych służb zatrudnienia wszystkim osobom, które chcą powrócić do aktywności zawodowej po okresie przerwy na macierzyństwo lub opieki nad osobą zależną, wdrożenie elastycznych form zatrudnienia i telepracy we wszystkich instytucjach publicznych.
- Gwarancje dla przyszłości młodzieży – stworzenie młodzieży szansy wejścia na rynek pracy i zakładania rodzin. Zasadniczym efektem powinno być stworzenie spójnego systemu działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych, który przygotuje młodzież do wejścia na rynek pracy, umożliwi zdobycie niezbędnych kompetencji i umiejętności ułatwiających włączenie społeczne, aktywność zawodową, a także rozwój rodziny. Pozostałe oczekiwane rezultaty to m.in.: objęcie wszystkich szkół podstawowych i ponadpodstawowych zintegrowanymi działaniami na rzecz wyrównywania szans dzieci i młodzieży, poprawa kompetencji cyfrowych dzieci i młodzieży, zintegrowanie i rozbudowa systemu doradztwa zawodowego dla młodzieży, rozwój szkolnictwa zawodowego, współpracującego z przedsiębiorcami, wdrożenie innowacyjnych form aktywizacji zawodowej młodzieży opartych na partnerstwie publiczno-prywatnym, zapewnienie mieszkań chronionych dla opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.

- Aktywna osoba i zintegrowana rodzina – odpowiedzialne lokalne środowisko. W tym przypadku podstawowym efektem ma być rozwój systemu aktywnej integracji, działającego na rzecz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym osób, rodzin i środowisk zagrożonych wykluczeniem. Chodzi o łączenie ról społecznych, zawodowych i rodzinnych oraz zwiększenie znaczenia społeczności lokalnej z wykorzystaniem partnerstwa publiczno-społecznego. Inne przewidywane efekty to m.in.: wdrożenie we wszystkich instytucjach pomocy społecznej zintegrowanego systemu usług społecznych i pracy socjalnej opartego o instrumenty aktywnej integracji, objęcie najbardziej zagrożonych marginalizacją wspólnot samorządowych działaniami rewitalizacji społecznej i organizacji społeczności lokalnej.
- Zapobieganie niepewności mieszkaniowej - najważniejsze będzie zapewnienie dostępu do niedrogich mieszkań na wynajem, co zwiększy bezpieczeństwo rodzin i umożliwi ich aktywizację zawodową. Ważne też będzie zapobieganie utracie mieszkania i bezdomności, które powodują wykluczenie społeczne. Kolejne rezultaty to m.in.: przygotowanie i wdrożenie do 2015 r. działań rozwojowych obejmujących rozwój mieszkalnictwa społecznego oraz uporządkowanie odpowiedzialności gmin za jego rozwój, zwiększenie wsparcia finansowego m.in. na tworzenie lokali socjalnych i mieszkań chronionych, wdrożenie do 2015 r. rozwiązań koordynujących działania służb społecznych wobec osób zagrożonych eksmisjami, mającymi na celu prewencję i działania aktywizujące, wprowadzenie problematyki bezdomności do wszystkich lokalnych strategii polityki społecznej.
- Seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni. Podstawowy efekt realizowanych działań to zapewnienie osobom starszym i niepełnosprawnym przyjaznych form opieki i aktywnego spędzania czasu oraz możliwości włączenia się do życia społecznego. Ponadto oczekiwane jest np.: wdrożenie rozwiązań promujących aktywność zawodową osób starszych, wdrażanie rozwiązań poprawiających ergonomię pracy tam, gdzie zatrudnione są osoby starsze, wdrożenie od 2016 r. systemu finansowania i systemu organizacyjnego usług opiekuńczych opartych na partnerstwie publiczno-prywatnym, rozwój dziennych, środowiskowych form opieki nad osobami starszymi, wdrożenie

standardów opieki nad osobami w podeszłym wieku, rozwój działań edukacyjnych adresowanych do seniorów, w tym przez uniwersytety trzeciego wieku, rozwój klubów seniora, w tym klubów rozwijających pasje i zainteresowania starszych osób.

Finansowanie działań programu planowane jest zarówno ze środków budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, środków prywatnych oraz środków funduszy europejskich, zwłaszcza Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach krajowego programu operacyjnego oraz regionalnych programów operacyjnych.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej (KPRES) jest programem rozwoju w rozumieniu art. 15 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014 r., poz. 1649, z późn. zm.) i stanowi tym samym dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, ustanowiony w celu realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju – Strategii Rozwoju Kraju 2020 oraz Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego, Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego oraz innych strategii rozwoju. W KPRES określono kluczowe kierunki interwencji publicznej mające służyć kształtowaniu jak najlepszych warunków dla rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych w Polsce. Zapisane w KPRES cele, wynikające z nich działania oraz spodziewane rezultaty zostały sformułowane w oparciu o diagnozę sektora ekonomii społecznej przy uwzględnieniu aktualnego kontekstu politycznego, społecznego i gospodarczego w Polsce i w Unii Europejskiej. Przyjęte założenia, konstrukcja i treść dokumentu sprawiają, iż KPRES jest dokumentem otwartym na zjawiska i procesy, jakie mogą zajść w bliższej i dalszej perspektywie, a mające potencjalny wpływ na rozwój ekonomii społecznej.

Dzięki szerokim konsultacjom dokumentu oraz udziałowi w jego tworzeniu przedstawicieli różnych środowisk i sektorów, KPRES w sposób kompleksowy określa i definiuje działania państwa oraz interesariuszy, służące rozwojowi ekonomii społecznej w Polsce, mające na celu wzrost jej znaczenia w tworzeniu i realizacji polityk publicznych.

Ekonomia społeczna to uzupełnienie sektora prywatnego i publicznego. Zapobiega wykluczeniu społecznemu i łagodzi napięcia społeczne. Ekonomia społeczna wspomaga proces budowania społeczeństwa obywatelskiego. Odpowiada też priorytetom Unii Europejskiej: spójności

społecznej, pełnemu zatrudnieniu i walce przeciwko biedzie, demokracji uczestniczącej, lepszemu zarządzaniu oraz stabilnemu rozwojowi.

Instytucje ekonomii społecznej są podmiotami gospodarczymi i społecznymi działającymi we wszystkich sektorach. Mogą one przybierać różne formy, wśród których wymienić należy: banki spółdzielcze, ubezpieczenia wzajemne, spółdzielnie, fundusze poręczeniowe, przedsiębiorstwa społeczne i socjalne, agencje rozwoju regionalnego, stowarzyszenia, fundacje. Przedsiębiorstwa te są szczególnie aktywne w takich obszarach jak: ochrona socjalna, usługi socjalne, zdrowie, banki, ubezpieczenia, produkcja rolnicza, sprawy konsumenckie, praca stowarzyszona, rzemiosło, sektor mieszkaniowy, dostawy, usługi dla mieszkańców, szkolenie i edukacja, zakres kultury, sport i rozrywka.

Wojewódzki Program Region dla Rodziny jest wyrazem troski o jakość życia i przyszłość **rodziny** – naturalnego środowiska kształtowania wartości i wzorców, stanowiącego fundament kulturowego kapitału, będącego podstawą rozwoju emocjonalnego i intelektualnego każdego człowieka. Program wskazuje kierunki polityki regionalnej zmierzającej do odbudowy wartości rodziny – poprawy jej wizerunku i kondycji. Program nie dzieli rodzin na biologiczne, zastępcze, przysposobione, niepełne czy zrekonstruowane, na rodziny z dziećmi sprawnymi i niepełnosprawnymi, według kultur, grup etnicznych czy religii. Każda rodzina potrzebująca pomocy w sferze socjalnej, edukacyjnej, psychologicznej czy terapeutycznej – powinna w swoim środowisku lokalnym mieć dostęp do profesjonalnego wsparcia i stworzone warunki do uzyskania pełnej samodzielności i samowystarczalności. Pomoc rodzinie musi opierać się na zasadzie dobrowolności jej udziału, z poszanowaniem podmiotowości i wolności każdej rodziny. Program skierowany jest również do seniorów, zarówno funkcjonujących w rodzinach, rodzinach wielopokoleniowych, jak i żyjących samotnie. Stwarza możliwość wykorzystania potencjału osób dojrzałych, zarówno w celu poprawy kondycji rodziny, ale też poprawy spójności międzypokoleniowej i aktywności środowisk lokalnych. Działania Programu realizowane będą z poszanowaniem zasady partycypacji społecznej i partnerstwa, włączając w proces realizacji kluczowych interesariuszy, to jest Rodziny i Seniorów, samorządy lokalne, organizacje pozarządowe i społeczne, instytucje publiczne i niepubliczne, wszystkie podmioty zaangażowane w realizację zadań.

Założenia Wojewódzkiego Programu „Region dla Rodziny” wynikają bezpośrednio z zapisów „Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020”, uchwalonej przez Sejmik Wojewódzki w czerwcu 2010 r. Obszar wsparcia dedykowany rodzinom zapisano w części: Cel 6. Strategii: Wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu, o cel kierunkowy 6.1: Wspieranie funkcji rodziny, o cel kierunkowy 6.6: Przeciwdziałanie ubóstwu i procesom marginalizacji społecznej.

Założenia Wojewódzkiego Programu Region dla Rodziny znajdują odniesienia we wszystkich dokumentach strategicznych szczebla krajowego, opracowanych dla kwestii społecznych:

- **Wyzwania dla Polski – „Polska 2030”**; w szczególności wyzwania w zakresie poprawy spójności społecznej oraz wzrostu kapitału społecznego Polski. W dokumencie zawarto zagadnienia dotyczące wyzwań rozwojowych, jakie stoją przed Polską, wymagające ogólnospołecznego zaangażowania i odpowiedzialności politycznej. Wskazano na 10 kluczowych wyzwań: stabilny wysoki wzrost gospodarczy, sytuacja demograficzna, wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy, odpowiedni potencjał infrastruktury, bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne, gospodarka oparta na wiedzy i rozwoju kapitału intelektualnego, solidarność i konwergencja regionalna, poprawa spójności społecznej, sprawne państwo, wzrost kapitału społecznego Polski.
- **Strategia rozwoju kapitału społecznego;**
- **Strategia rozwoju kapitału ludzkiego;**
- **Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015;**
- **Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2006-2016;**
- **Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu na lata 2014-2020;**
- **Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej.**

Powyższe dokumenty wyznaczają samorządom preferowane kierunki działań.

Program „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020 zakłada wspieranie finansowe jednostek samorządu terytorialnego w zakresie realizacji zadań własnych określonych w art. 17 ust. 2 pkt

3, art. 19 pkt 11 oraz art. 21 pkt 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Wsparcie dla jednostek samorządu z Programu będzie realizowane na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Program jest programem wieloletnim w rozumieniu art. 136 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Jednostki samorządu po uzyskaniu dotacji w ramach Programu zgodnie z art. 25 ust. 1 i 5 ustawy o pomocy społecznej mogą zlecić realizację zadania w ramach Programu podmiotom, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Mogą także realizować zadanie na podstawie umowy o partnerstwo zgodnie z art. 5 ust. 1 z podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Program realizowany w latach 2015-2020 obejmie swoim zasięgiem wszystkie województwa. Udział jednostek samorządu w Programie ma charakter dobrowolny. Jednostki samorządu są zobowiązane do wykazania utrzymania trwałości realizacji zadania przez okres co najmniej 3 lat od dnia następującego po dniu zakończenia realizacji zadania w ramach Programu. W okresie kolejnych 3 lat jednostka samorządu jest zobowiązana do przedstawiania Programu będzie stanowił wykonanie rekomendacji zawartych w Założeniach Długofalowej Polityki Senioralnej w Polsce na lata 2014-2020), zwłaszcza w obszarze usług opiekuńczych, edukacji oraz rozwoju sieci samopomocy. Rekomendacje zostały zawarte w: Priorytecie 3. Rozwój usług społecznych i opiekuńczych dostosowanych do potrzeb osób starszych; Cel 1. Rozwój usług społecznych dostosowanych do potrzeb oraz możliwości osób starszych; Cel 2. Zapewnienie odpowiedniej opieki nad osobami o ograniczonej samodzielności poprzez rozwój usług opiekuńczych; Cel 3. Opracowanie i wdrożenie systemu teleopieki oraz wykorzystanie innowacyjnych technologii w ułatwieniu organizacji opieki dla osób starszych; Cel 4. Stworzenie systemów wsparcia dla opiekunów nieformalnych, w szczególności na poziomie lokalnym.

Program jest zgodny z horyzontem czasowym Strategii Rozwoju Kraju 2020, Strategią Europa 2020, która jest strategią rozwoju Unii Europejskiej i zakłada potrzebę stworzenia inteligentnej i zrównoważonej gospodarki, która sprzyja włączeniu społecznemu.

3. Procedura tworzenia strategii

3.1. Uwarunkowania prawno-systemowe

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej. Ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych, podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie danej społeczności, które oceniane są negatywnie.

Zgodnie z definicją sformułowaną w 1962 r. przez Alfreda Chandlera, teoretyka zarządzania, „**strategia**” to określenie głównych, długofalowych celów oraz takiej alokacji zasobów, która jest konieczna do osiągnięcia tych celów.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Umieszczenie obowiązku opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych w ustawie o pomocy społecznej nie oznacza, iż winna ona skupiać się jedynie na rozwiązywaniu problemów z zakresu pomocy społecznej, ale obejmować wszystkie obszary polityki społecznej, mające wpływ na poprawę funkcjonowania lokalnej społeczności. Na treść i realizację powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych mają wpływ także i inne akty prawne. Należą do nich w szczególności:

- ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1445, z późn. zm.)
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1286, z późn. zm.)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 124, z późn. zm.)
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375, z późn. zm.)
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390, z późn. zm.)
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 114, z późn. zm.),

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332, z późn. zm.)
- ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 149, z późn. zm.)
- ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 43, poz. 225, z późn. zm.)
- ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 127, poz. 721, z późn. zm.)
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1118, z późn. zm.).

Realizacja niniejszej strategii będzie wymagała także odwoływania się do innych aktów prawnych, m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i innych.

3.2. Zasady tworzenia strategii

Opracowana na tej podstawie Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kamieńskiego na lata 2016-2022 jest wieloletnim dokumentem programowym, na bazie którego w perspektywie 7 lat będzie realizowana polityka społeczna Powiatu Kamieńskiego uwzględniająca podstawowe, przyjęte w przedmiotowym obszarze zasady, tj. w szczególności:

- **zasadę samopomocy** – określającą dążenie do tworzenia i rozwoju pomocy wzajemnej ludzi zmagających się z podobnymi problemami, zazwyczaj w obrębie niewielkich nieformalnych grup;
- **zasadę przezorności** – określającą, iż dążenie do bezpieczeństwa socjalnego wynikać powinno także z odpowiedzialności człowieka za przyszłość własną i rodziny;
- **zasadę solidarności społecznej** – niekiedy utożsamianą z solidaryzmem społecznym, oznaczającą wyższość wspólnego dobra nad interesem poszczególnych klas lub warstw;
- **zasadę pomocniczości** – oznaczającą określony porządek pomagania w celu umożliwienia osobom, rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie same pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości:

w pierwszej kolejności pomagać winna rodzina, a następnie społeczność lokalna, i na końcu państwo;

- **zasadę partycypacji** – oznaczającą taką organizację życia społecznego, by poszczególni ludzie mieli możliwość realizacji swoich ról społecznych, poszczególne grupy mogły zająć równoprawne z innymi miejsce w społeczeństwie;
- **zasadę samorządności** – sprowadzającą się do zapewnienie prawa do aktywnego udziału w instytucjach społecznych oraz tworzenia nowych instytucji w celu zaspokajania potrzeb i realizacji interesów;
- **zasadę dobra wspólnego** – polegającą na uwzględnianiu korzyści i interesów wszystkich obywateli, a w sytuacji sprzecznych interesów na poszukiwaniu kompromisów;
- **zasadę wielosektorowości** – oznaczającą równoczesne funkcjonowanie publicznych podmiotów polityki społecznej, organizacji pozarządowych i instytucji rynkowych zaspokajających potrzeby społeczeństwa.

4. Metodyka prac nad strategią

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kamieńskiego na lata 2016-2022” została opracowana w konsultacji z gminami wchodzącymi w skład Powiatu kamieńskiego. O ostatecznym znaczeniu i wartości strategii zadecydują zawarte w dokumencie realne priorytety i praktyczne działania niezbędne do realizacji celów. Dlatego w pracach nad strategią tak ważny jest udział specjalistów i praktyków, a także etap konsultacji społecznych (w tym przypadku samorządów terytorialnych na poziomie powiatów). Ze względu na specyfikę przedmiotu strategii w zakresie polityki społecznej do składu zespołu zaproszono przedstawicieli gmin, specjalistów w dziedzinie pracy socjalnej i organizacji pomocy społecznej, kadrę kierowniczą wybranych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i powiatu oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Korzystając z wieloletnich doświadczeń ze współpracy z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi oraz innymi partnerami społecznymi, Uchwałą Nr 23/127/2015 Zarządu Powiatu w Kamieniu Pomorskim z dnia 25 czerwca 2015 r. powołany został wieloosobowy zespół o opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów

Społecznych w Powiecie Kamieńskim na lata 2016-2022 oraz wyznaczono koordynatora prac nad strategią w składzie:

1. Krystyna Kłosowska - Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim – koordynator prac nad strategią
2. Tomasz Idzikowski – Podinspektor PCPR w Kamieniu Pomorskim
3. Anna Kowalska – Doradca PUP w Kamieniu Pomorskim
4. Beata Wejda – Kierownik OPS w Kamieniu Pomorskim
5. Małgorzata Klimkowska - Kierownik OPS w Wolinie
6. Agata Tarasiuk – Kierownik OPS w Dziwnowie
7. Elżbieta Jakubiak – Kierownik OPS w Międzyzdrojach
8. Ewelina Katowicz – Kierownik OPS w Golczewie
9. Monika Sienkiewicz-Wdowiak - Kierownik OPS w Świerznie
10. Jolanta Janik – Przewodnicząca Zarządu PSOUU Koło w Kamieniu Pomorskim
11. Stanisław Salanek - Przewodniczący PZERiI w Kamieniu Pomorskim

Prace nad projektem niniejszej strategii przebiegały następująco.

Zorganizowano 1 spotkanie organizacyjne oraz 7 spotkań warsztatowych podczas, których omawiano zagadnienia tematyczne z zakresu wspierania rodziny, bezrobocia, niepełnosprawności, zjawiska występowania przemocy w rodzinie. Przeprowadzono analizę SWOT poszczególnych obszarów oraz określono cele strategiczne, operacyjne oraz kierunki działań niezbędne do realizacji niniejszych celów. Do udziału w warsztatach zapraszani byli specjaliści z powiatowych i gminnych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, oświaty, policji na co dzień zajmujących się niniejszą problematyką.

Ze względu na specyfikę przedmiotu niniejszego dokumentu, jakim jest strategia w zakresie polityki społecznej do udziału w warsztatach zapraszano specjalistów z Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Szczecinie – Iwonę Klimowicz – doradcę ds. aktywnej integracji społecznej oraz Lecha Baryckiego - doradcę ds. aktywizacji lokalnej i partnerskiej.

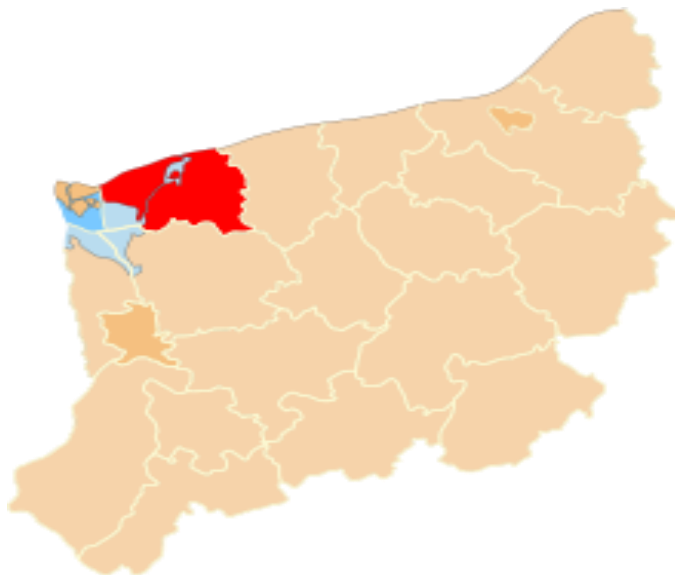

5. Społeczno - gospodarcze uwarunkowania strategii

5.1. Charakterystyka powiatu

Powiat Kamieński – powiat w północno-zachodniej Polsce, w województwie zachodniopomorskim, utworzony w 1999 roku w ramach reformy administracyjnej. Jego siedzibą jest miasto Kamień Pomorski. Położony na wyspie Wolin, Wybrzeżu Trzebiatowskim i Równinie Gryfickiej.

Powiat ma rozbudowaną bazę turystyczną, z której największą atrakcją jest Woliński Park Narodowy, w którym to znajduje się najwyższy w Polsce klif. Siedzibą Parku są Międzyzdroje, bardzo popularne wśród turystów odwiedzających zachodniopomorskie wybrzeże. Do 1975 r. na obecnym obszarze istniały 2 powiaty: kamieński i woliński z siedzibą w Świnoujściu (obejmował teren wyspy Wolin).

Rys. 1. Powiat Kamieński na tle województwa zachodniopomorskiego

W skład powiatu wchodzi:

- gminy miejsko-wiejskie: Dziwnów, Golczewo, Kamień Pomorski, Międzyzdroje, Wolin
- gminy wiejskie: Świerzno
- miasta: Dziwnów, Golczewo, Kamień Pomorski, Międzyzdroje, Wolin.

Rys 2. Położenie gmin w Powiecie Kamieńskim

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w dniu 31 grudnia 2013 r. na obszarze **1003 km²** Powiatu Kamieńskiego (**4,38 %** ogólnej powierzchni województwa zachodniopomorskiego) zamieszkiwały **47 947** tys. osób. Średnia gęstość zaludnienia powiatu wynosiła w 2013 r. **48** osób na 1 km². Na koniec 2013 r. ludność miejska w Powiecie Kamieńskim stanowiła **65,11%** ludności ogółem (w województwie ludność miejska stanowiła w tym czasie 60,2%). Kobiety stanowiły **50,81%**, a mężczyźni **49,19 %** ogólnej liczby ludności powiatu.

Stopień feminizacji w układzie miasto - wieś: w populacji miast kobiety stanowiły **52,33%** mieszkańców, na terenach wiejskich - **49,78%** (współczynnik feminizacji określa liczbę kobiet przypadającą na 100 mężczyzn). Na 100 mężczyzn w mieście przypadało średnio 110 kobiet, na wsi - 99 kobiet.

5.2. Sytuacja demograficzna

Strukturę wiekową ludności Powiatu Kamieńskiego przedstawia poniższa tabela nr 1, z której wynika, iż w analizowanych latach najliczniejszą grupę mieszkańców stanowiły osoby w wieku 18-59 lat, natomiast najmniejszą osoby w wieku od 0-17 r.ż.. Struktura wiekowa ludności powiatu w ostatnich latach ulega stałym zmianom w kierunku malejącej liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym oraz stale rosnącą grupą w wieku 60 lat i powyżej. W roku 2014 podział ludności Powiatu Kamieńskiego GUS w Szczecinie w dokumencie „*Ludność, ruch naturalny i migracje województwa zachodniopomorskiego w roku 2014*” podał w następujących przedziałach wiekowych: 0-18; 19-59; 60- i powyżej.

Tabela nr 1. Mieszkańcy Powiatu Kamieńskiego z podziałem na płeć i przedział wiekowy

Mieszkańcy Powiatu Kamieńskiego	Wiek	2012		2013		2014 ¹	
		Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Kobiety	0-17 lat	4 092	8,5	3 985	8,31	4 136	8,66
	18-59 lat	14 795	30,74	14 507	30,26	13 978	29,27
	60 lat i powyżej	5 607	11,65	5 872	12,25	6 155	12,89
	Razem	24 494	50,89	24 364	50,81	24 269	50,82
Mężczyźni	0-17 lat	4 209	8,74	4 135	8,62	4 294	8,99
	18-59 lat	17 176	35,69	16 991	35,44	14 598	30,57
	60 lat i powyżej	2 252	4,68	2 457	5,12	4 590	9,61
	Razem	23 637	49,11	23 583	49,19	23 482	49,18
		48 131	100,00	47 947	100,00	47 751	100%
Ogółem	0-17 lat	8 301	17,25	8 120	16,94	8 430	17,65
	18-59 lat	31 971	66,42	31 498	65,69	28 576	59,85
	60 lat i powyżej	7 859	16,33	8 329	17,37	10 746	22,50

Dane: Główny Urząd Statystyczny w Szczecinie

Tabela nr 2. Wybrane dane demograficzne

L.P.	Kategoria	2012	2013	2014
1.	Urodzenia żywe ²	Brak danych	395	401
2.	Zgony	Brak danych	490	499
3.	Przyrost naturalny	Brak danych	-95	-98
4.	Migracja ³	Brak danych	608	613

Dane: Główny Urząd Statystyczny „Ludność, ruch naturalny i migracje w woj. Zachodniopomorskim w roku 2014”

¹ w roku 2014 podział ludności Powiatu Kamieńskiego GUS w Szczecinie w dokumencie „Ludność, ruch naturalny i migracje województwa zachodniopomorskiego w roku 2014” podał w następujących przedziałach wiekowych: 0-18; 19-59; 60- i powyżej;

² **Urodzenia żywe** – jest to całkowite wydalenie lub wydobywanie z ustroju matki noworodka, niezależnie od czasu trwania ciąży, który po takim wydaleniu lub wydobywaniu oddycha bądź wykazuje jakiejkolwiek inne oznaki życia, jak: czynność serca, tętnienie pępowiny, lub wyraźne skurcze mięśni zależnych od woli (mięśni szkieletowych) bez względu na to, czy sznur pępowiny został przecięty lub łożysko zostało oddzielone: każdy taki noworodek jest uważany za żywo narodzony.

³ **Migracje** – rozumie się zmiany miejsca stałego lub czasowego pobytu, polegającej na przekroczeniu granicy administracyjnej gminy w celu osiedlenia się na stałe lub pobyt czasowy. Migracje dzieli się na wewnętrzne (wewnątrz gmin) i zewnętrzne (pomiędzy powiatami).

Do najważniejszych cech demograficznych mających wpływ na politykę społeczną Powiatu Kamieńskiego należą:

- 1) zmieniająca się struktura wieku ekonomicznego ludności z zaznaczającym się spadkiem ludności w wieku produkcyjnym i wzrostem ludności w wieku poprodukcyjnym, co wskazuje na starzenie się populacji mieszkańców powiatu;
- 2) przyrost naturalny wykazujący tendencję malejącą;
- 3) wzrastająca migracja mieszkańców powiatu.

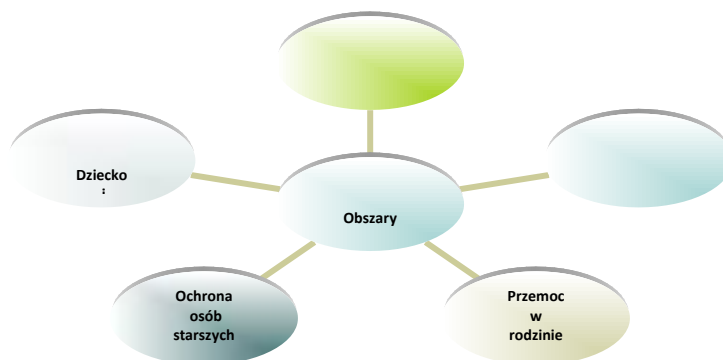
6. Diagnoza sytuacji społecznej w Powiecie Kamieńskim na podstawie lat 2012-2014

6.1. Obszary strategii

Zespół do spraw opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Kamieńskim na lata 2016-2022 określił obszary strategii oraz wyodrębnił najważniejsze problemy społeczne tworząc tzw. mapę problemów społecznych.

Obszary strategii:

- Bezrobocie
- Niepełnosprawność
- Przemoc w rodzinie
- Dziecko i rodzina
- Ochrona osób starszych

Wykres nr 1. Obszary strategii

W celu opracowania mapy problemów społecznych występujących na obszarze Powiatu Kamieńskiego przeprowadzono diagnozę, a za punkt odniesienia przyjęto dane ośrodków pomocy społecznej dotyczące udzielenia pomocy, co prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 3. Liczba rodzin, którym ośrodki pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Kamieńskiego udzieliли pomocy

L.P.	Powód przyznania pomocy	Nazwa instytucji	2012	2013	2014
1.	ubóstwo				
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie	23	18	17
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	172	181	156
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie	95	81	83
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie	115	134	128
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	120	93	87
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie	203	198	178
		Razem	728	705	649
2.	sieroctwo				
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie	0	0	0
		Razem	0	0	0
3.	bezdomność				
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie	19	13	14
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	11	12	20
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie	4	3	3
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie	5	5	7
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	9	11	8
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie	4	3	5
		Razem	52	47	57

4.	potrzeba ochrony macierzyństwa				
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie	50	49	36
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	9	10	12
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie	11	14	16
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie	37	34	31
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	36	31	31
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie	12	9	12
		Razem	155	147	138
5.	bezrobocie				
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie	281	268	208
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	239	275	316
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie	83	70	60
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie	188	182	165
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	180	173	154
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie	29	26	34
		Razem	1000	994	937
6.	niepełnosprawność				
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie	177	183	162
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	134	159	202
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie	86	74	72
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie	104	115	104
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	67	63	70
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie	68	64	59
		Razem	636	658	669
7.	długotrwała lub ciężka choroba				
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie	208	199	191
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	140	161	226
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie	95	81	95
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie	14	9	11
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	123	111	142
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie	7	5	8

		Razem	587	566	673
8.	bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego				
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie	109	123	86
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	78	85	95
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie	37	21	18
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie	26	29	28
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	42	38	38
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie	31	29	24
		Razem	323	325	289
9.	przemoc w rodzinie				
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie	1	2	2
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	2	2	1
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie	2	2	5
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie	0	2	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	1	13	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie	0	0	0
		Razem	6	21	8
10.	potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi				
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie	0	0	0
		Razem	0	0	0
11.	alkoholizm				
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie	67	71	55
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	41	41	37
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie	22	27	22
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie	0	1	2
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	15	16	16

		Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie	0	1	0
		Razem	145	147	132
12.	narkomania				
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie	3	1	1
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	1	2	1
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie	0	0	0
		Razem	4	3	2
13.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego				
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie	1	3	3
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	5	6	7
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie	2	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie	5	3	2
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	5	3	3
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie	4	2	1
		Razem	22	17	16
14.	trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą				
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie	0	0	0
		Razem	0	0	0
15.	zdarzenia losowe				
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie	2	1	2
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	5	6	14
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie	2	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie	1	0	0

		Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	1	2	4
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie	3	0	0
		Razem	14	9	20
16.	sytuacja kryzysowa				
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie	0	2	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	0	0	1
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie	0	0	1
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	2	13	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie	0	0	0
		Razem	2	15	2
17.	klęska żywiołowa lub ekologiczna				
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie	0	5	1
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach	0	0	0
		Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerznie	0	3	0
		Razem	0	8	1

Źródło: Dane Ośrodków Pomocy Społecznej w oparciu o „Oceny zasobów społecznych z lat 2012-2014”

Tabela nr 4. Ogółem liczba rodzin w Powiecie Kamieńskim, którym ośrodki pomocy społecznej udzieliły pomocy

L.P.	Powód przyznania pomocy	2012	2013	2014	Razem
1.	ubóstwo	728	705	649	2 082
2.	sieroctwo	0	0	0	0
3.	bezdomność	52	47	57	156
4.	potrzeba ochrony macierzyństwa	155	147	138	440
5.	bezrobocie	1000	994	937	2 931
6.	niepełnosprawność	636	658	669	1 963
7.	długotrwała lub ciężka choroba	587	566	673	1 826
8.	bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	323	325	289	937
9.	przemoc w rodzinie	6	21	8	35
10.	potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0
11.	alkoholizm	145	147	132	424
12.	narkomania	4	3	2	9
13.	trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	22	17	16	55
14.	trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0
15.	zdarzenia losowe	14	9	20	43
16.	sytuacja kryzysowa	2	15	2	19
17.	klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	8	1	9

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie danych z Ośrodków Pomocy Społecznej Powiatu Kamieńskiego

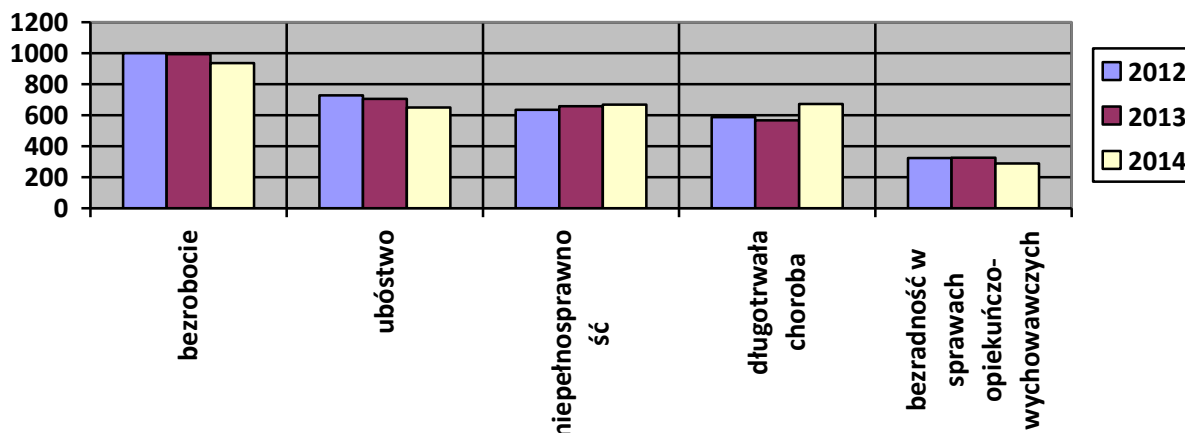
Na podstawie analizy danych statystycznych w powyższej tabeli opracowano „mapę problemów społecznych” dla Powiatu Kamieńskiego.

Aby określić i wybrać najważniejsze problemy społeczne zastosowano skalę interwałową (przedziałową)⁴ według opracowanego niżej wzoru:

⁴ **Skala przedziałowa (interwałowa)** – zachowuje właściwości skali porządkowej, a także ma określoną jednostkę pomiaru (zatem pozwala na określenie odległości pomiędzy jednostkami) i arbitralnie określony punkt zerowy, **skala przedziałowa (interwałowa)** obejmuje wszystkie znaczące relacje skali porządkowej, a ponadto określone i znaczące są odległości między jej wartościami. Można więc przy jej użyciu nie tylko odróżniać od siebie obiekty z różnych kategorii oraz porządkować je według stopnia mierzonej własności. Można też porównywać odległości między wartościami przypisanymi obiektom w wyniku pomiaru i twierdzić na przykład, że równym różnicom między nasileniem badanej własności dla różnych obiektów odpowiada równa różnica między liczbami-miarami przypisanymi tym obiektom” (Lissowski i in. 2008: 36)

1. Problem społeczny - przedział od 1000 do 300 rodzin, którym udzielono pomocy.
2. Zjawisko społeczne - przedział od 299 do 100 rodzin, którym udzielono pomocy.
3. Incydent społeczny - przedział od 99 do 1 rodzin, którym udzielono pomocy.

Wykres nr 2. Mapa problemów społecznych mieszkańców Powiatu Kamieńskiego

W wyniku zastosowania skali interwałowej wyodrębniono najważniejsze problemy społeczne mieszkańców Powiatu Kamieńskiego, które przedstawiają się następująco:

1. Bezrobocie
2. Ubóstwo
3. Niepełnosprawność
4. Długotrwała lub ciężka choroba
5. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Pozostałe przyczyny, które były powodem przyznania rodzinom pomocy finansowej są zjawiskiem i incydem, które nie urastają do rangi problemu.

Zjawiskiem społecznym jest „potrzeba ochrony macierzyństwa” i „alkoholizm”.

Natomiast do rangi incydentu społecznego kwalifikują się: „trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego”, „bezdomność”, „przemoc w rodzinie”, „narkomania”, „sytuacja kryzysowa”, „klęska żywiołowa lub ekologiczna”.

Realizacja zadań wynikających z zakresu pomocy społecznej opiera się głównie na jej zasobach. Zasoby pomocy społecznej to przede wszystkim:

- Kadra – osoby zatrudnione w jednostkach pomocy społecznej
- Infrastruktura – zaplecze instytucjonalne, którymi dysponują jednostki organizacyjne pomocy społecznej
- Finanse - budżety jednostek przeznaczone na pomoc społeczną.

W Powiecie Kamieńskim w systemie pomocy społecznej funkcjonują niżej wymienione jednostki organizacyjne na poziomie powiatu, które zajmują się na co dzień rozwiązywaniem problemów społecznych.

Tabela nr 5 . Kadra jednostek organizacyjnych systemu pomocy społecznej Powiatu Kamieńskiego - stan na grudzień 2015

L.p.	Nazwa jednostki organizacyjnej	Liczba pracowników ogółem	Liczba pracowników socjalnych
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim	9	0
2.	Centrum Obsługi placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Wisłęce	16	1
3.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Lubiniu	9	0
4.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Wisłęce	9	0
5.	Dom Pomocy Społecznej w Śniatowie	58	2
	Razem	101	3

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie danych z jednostek organizacyjnych

W pięciu jednostkach pomocy społecznej Powiatu Kamieńskiego na koniec 2015 roku zatrudnionych było 101 pracowników, w tym 3 pracowników socjalnych.

6.2. Obszar „Bezrobocie”

Problem bezrobocia dotyka większości powiatów w Polsce. Problem bezrobocia w Powiecie Kamieńskim na przestrzeni ostatnich trzech lat został poddany szerokiej analizie w niniejszym rozdziale i dotyczy osób w pozostających w wieku produkcyjnym, pracujących, danych dotyczących ilości osób zarejestrowanych jako bezrobotne.

Instytucją zajmującą się rozwiązywaniem bezrobocia w Powiecie Kamieńskim jest Powiatowy Urząd Pracy w Kamieniu Pomorskim (PUP). Przedmiotem działalności PUP jest instytucjonalna obsługa rynku pracy realizująca zadania głównie na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucji rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149) oraz innymi odpowiednimi ustawami oraz rozporządzeniami Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Podstawowym zadaniem urzędu jest realizowanie zadań zmierzających do ograniczenia bezrobocia i jego negatywnych skutków. PUP odpowiedzialny jest za pozyskiwanie i gospodarowanie środkami finansowymi na realizację zadań związanych z zakresem przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy. Powiatowy Urząd Pracy w Kamieniu Pomorskim wyodrębnił w ramach swojej działalności Centrum Aktywizacji Zawodowej (CAZ), którego celem jest ułatwienie bezrobotnym i osobom poszukującym pracy powrót na rynek pracy lub rozpoczęcie aktywności zawodowej. Działania (CAZ) skupiają się przede wszystkim na zwiększaniu aktywności zawodowej osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy oraz wzmacnianiu kapitału ludzkiego. CAZ realizuje zadania związane z aktywną polityką rynku pracy w zakresie pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy. Zatrudnieni w (CAZ) pracownicy zajmują się wyłącznie aktywizacją bezrobotnych i poszukujących pracy oraz współpracą z pracodawcami. Poza pośrednictwem pracy, podejmowane są wspólnie z osobami bezrobotnymi działania, zmierzające do zmiany ich sytuacji zawodowej, m.in.: ustalane są zarówno indywidualne jak i grupowe plany działań, udziela się informacje oraz prowadzi rekrutacje na szkolenia i przygotowanie zawodowe, prowadzone są szkolenia w ramach zajęć aktywizacyjnych. Realizacja tych usług jest wspierana instrumentami rynku pracy, jak: staże, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, prace interwencyjne czy roboty publiczne.

Niniejsze działania realizowane są w ramach usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Kamieniu Pomorskim (CAZ) i instrumentów rynku pracy:

- pośrednictwo pracy,
- poradnictwo zawodowe,
- staże,
- szkolenia,
- roboty publiczne,
- prace interwencyjne,
- dotacje na podjęcie działalności gospodarczej,
- spółdzielnie socjalne,
- EURES,
- finansowanie studiów podyplomowych,
- stypendia z tytułu kontynuowania nauki,
- prace społecznie użyteczne,
- Krajowy Fundusz Szkoleniowy,
- bon stażowy,
- bon szkoleniowy,
- bon zatrudnieniowy,
- bon na zasiedlenie.

Powiatowy Urząd Pracy w Kamieniu Pomorskim posiada przystosowany podjazd dla osób niepełnosprawnych oraz schodolaz, kupiony w ramach projektu 6.1.1 „Postaw na aktywność” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

6.2.1. Struktura bezrobocia

Struktura bezrobotnych zarejestrowanych ogółem do zarejestrowanych kobiet w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kamieniu Pomorskim wg grup wiekowych i poziomu wykształcenia w latach 2012 – 2014 prezentują poniższe tabele.

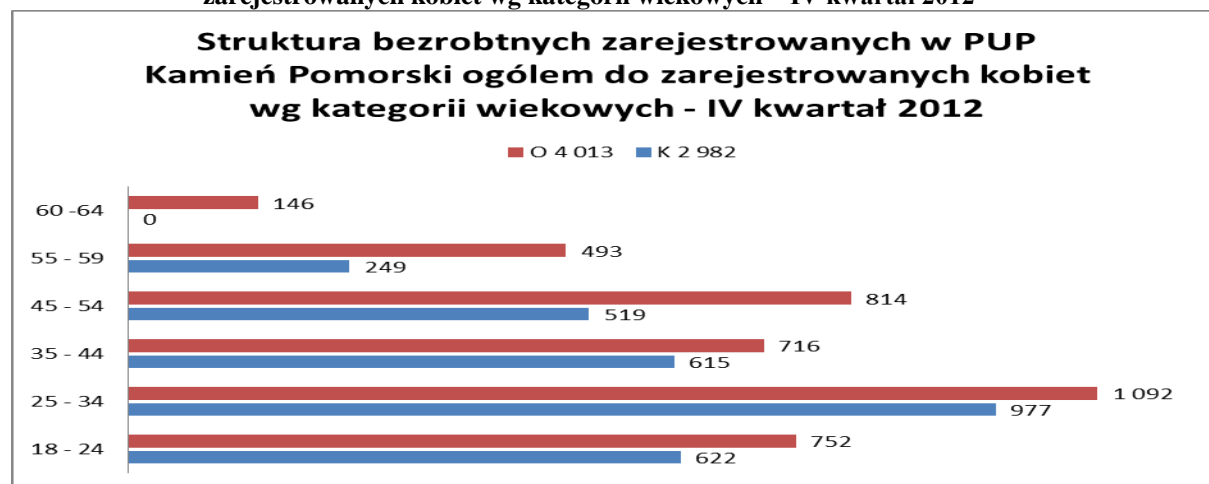
Tabela nr 6. Struktura bezrobotnych wg wieku w IV kwartale 2012

POWIAT KAMIENSKI O - ogółem K - kobiety	Bezrobotni ogółem	według grup wiekowych w 2012					
		18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 59	60 -64
K	2 982	622	977	615	519	249	0
O	4 013	752	1 092	716	814	493	146

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

Ogólna liczba bezrobotnych w IV kwartale 2012 wynosiła 4013 osób, w tym: 2982 kobiety. Najliczniejszą kategorię wiekową stanowiły osoby bezrobotne w wieku 25- 34 lata, było ich 1092, analogicznie w tej grupie kobiet było 977. Następną co do wielkości jest kategoria osób w wieku 45 – 54 lata. W tym przedziale bezrobotnych było 814 osób, w tym 519 kobiet.

Wykres nr 3. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg kategorii wiekowych – IV kwartał 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych PUP w Kamieniu Pomorskim oraz MPiPS – 01

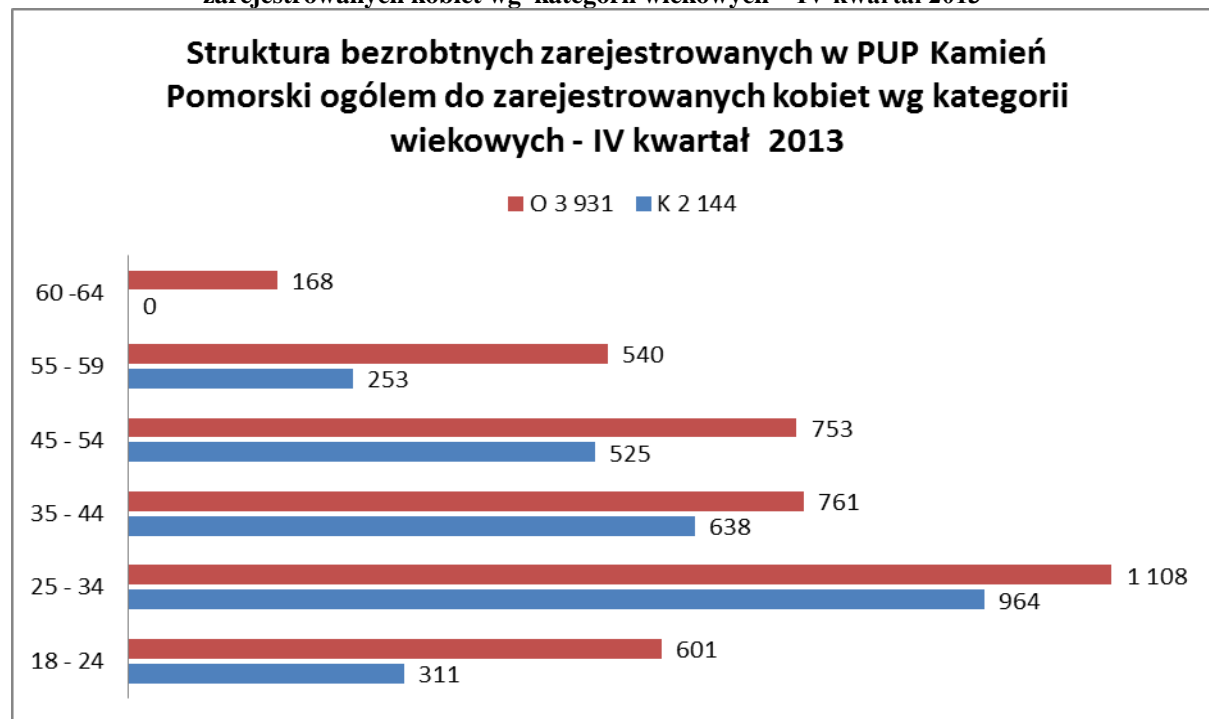
Tabela nr 7. Struktura bezrobotnych wg wieku w IV kwartale 2013

POWIAT KAMIEŃSKI O - ogółem K - kobiety	Bezrobotni ogółem	według grup wiekowych w 2013					
		18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 59	60 -64
K	2 144	311	964	638	525	253	0
O	3 931	601	1 108	761	753	540	168

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01

W Powiecie Kamieńskim w 2013 liczba bezrobotnych ogółem wynosiła 3931 osoby, w tym 2144 kobiet. W porównaniu do roku poprzedniego zanotowano niewielki spadek. Najliczniejszą kategorię wiekową reprezentowały osoby w wieku 25 – 34 lat, gdzie ich liczba ogółem wynosiła 1108 osoby, w tym 964 kobiety. Kolejną co do wielkości grupą były osoby w wieku 35-44 lat, ich liczba wynosiła 761, w tym 638 kobiet.

Wykres nr 4. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg kategorii wiekowych – IV kwartał 2013

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie danych statystycznych oraz MPiPS – 01

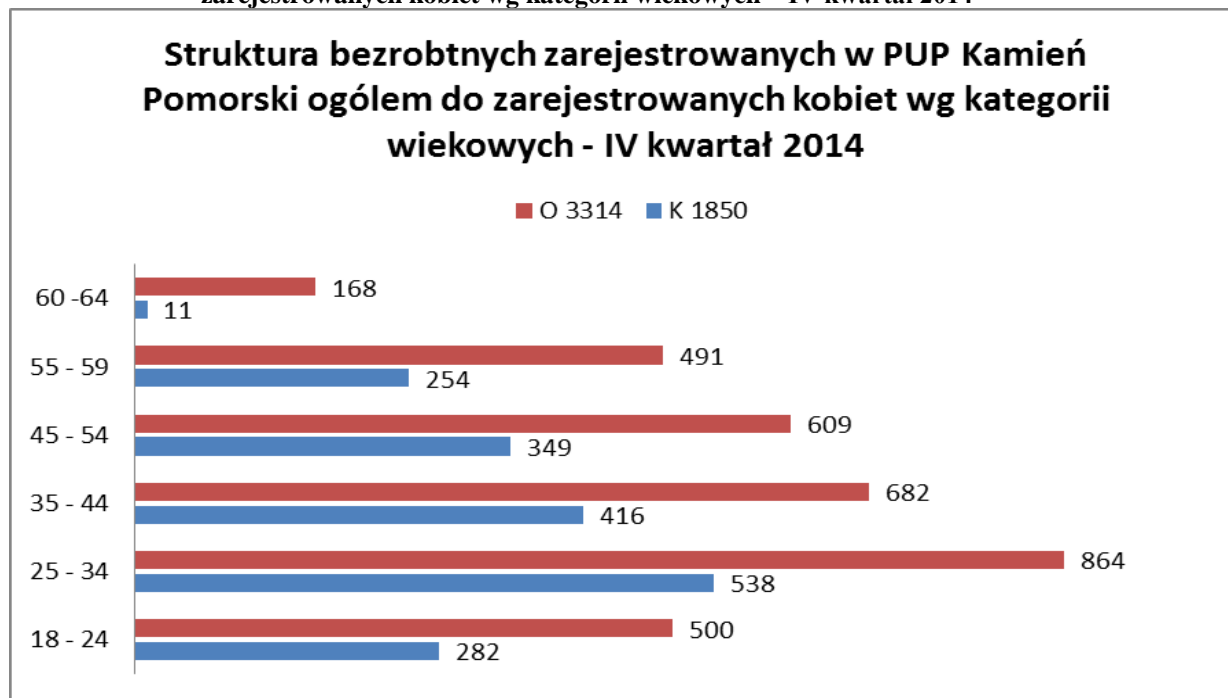
Tabela nr 8. Struktura bezrobotnych wg wieku w IV kwartale 2014

POWIAT KAMIEŃSKI O - ogółem K - kobiety	Bezrobotni ogółem	według grup wiekowych w 2014					
		18 - 24	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 59	60 -64
K	1 850	282	538	416	349	254	11
O	3 314	500	864	682	609	491	168

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

Liczba bezrobotnych w powiecie w końcu IV kwartału 2014 wynosiła 3314 osoby, w tym 1850 kobiet. Najliczniejszą grupę stanowiła kategoria zawodowa osób w wieku od 25 – 34 lat tj. 864 osoby, w tym 538 kobiet. Druga co do liczebności kategoria wiekowa to przedział od 35 – 44 lat. W tej grupie było 682 osób, w tym 416 kobiet. W/w tabela pokazuje spadek liczby bezrobotnych w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres nr 5. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg kategorii wiekowych – IV kwartał 2014

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie danych statystycznych PUP w Kamieniu Pomorskim oraz MPiPS – 01

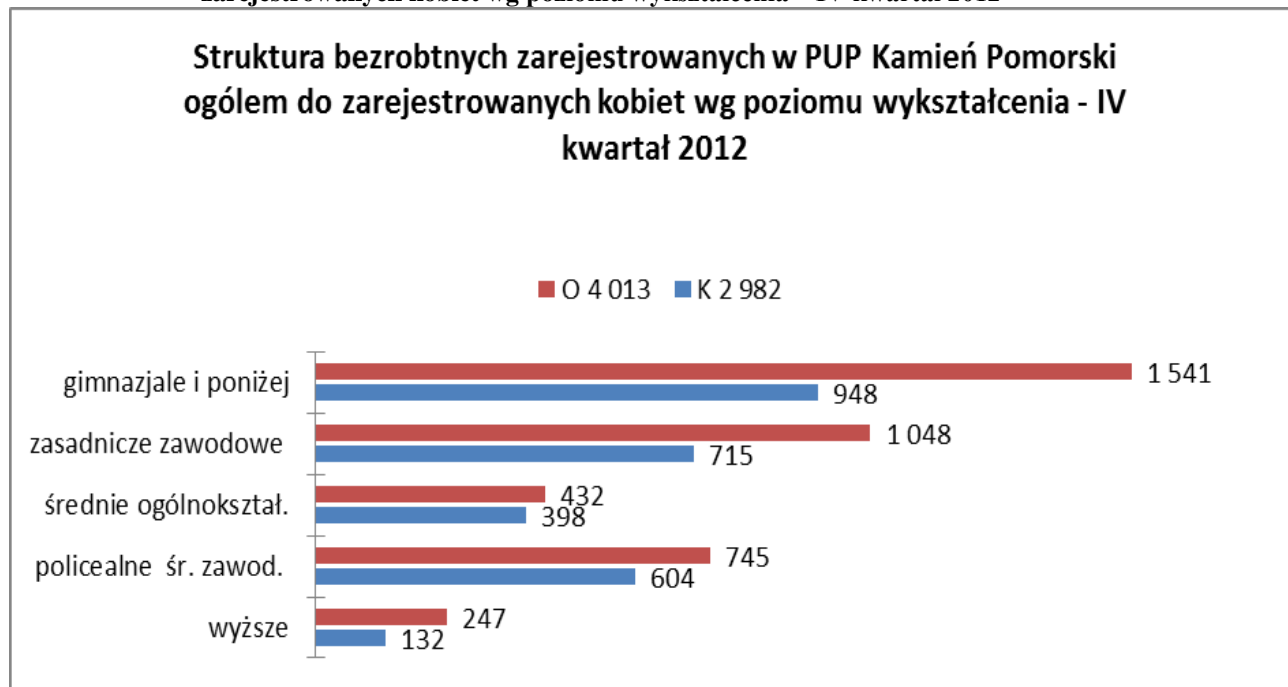

Tabela nr 9. Struktura bezrobotnych wg poziomu wykształcenia w IV kwartale 2012

POWIAT KAMIŃSKI O - ogółem K - kobiety	Bezrobotni ogółem	według poziomu wykształcenia				
		wyższe	policealne średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej
K	2 982	132	604	398	715	948
O	4 013	247	745	432	1 048	1 541

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

Wykres nr 6. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg poziomu wykształcenia – IV kwartał 2012

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

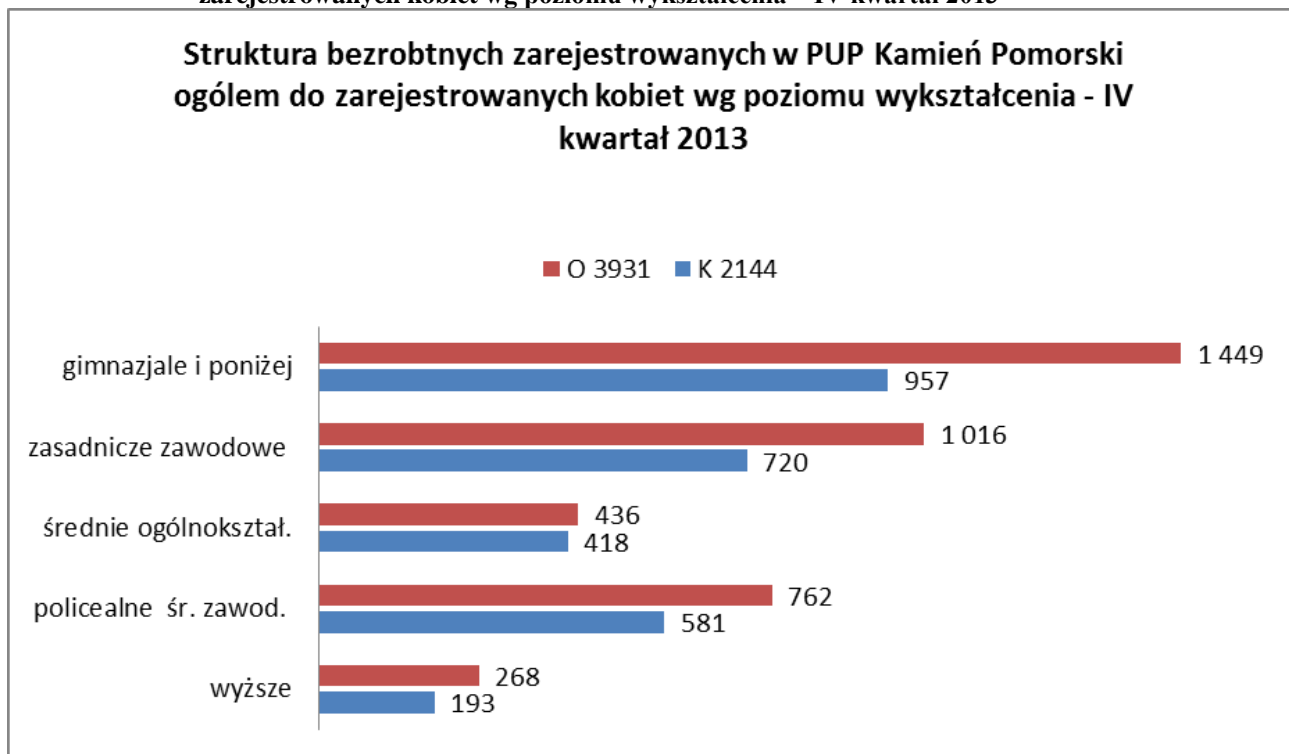

Tabela nr 10. Struktura bezrobotnych wg poziomu wykształcenia w IV kwartale 2013

POWIAT KAMIŃSKI O - ogółem K - kobiety	Bezrobotni ogółem	według poziomu wykształcenia				
		wyższe	policealne średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej
K	2 144	193	581	418	720	957
O	3 931	268	762	436	1 016	1 449

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

Wykres nr 7. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg poziomu wykształcenia – IV kwartał 2013

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

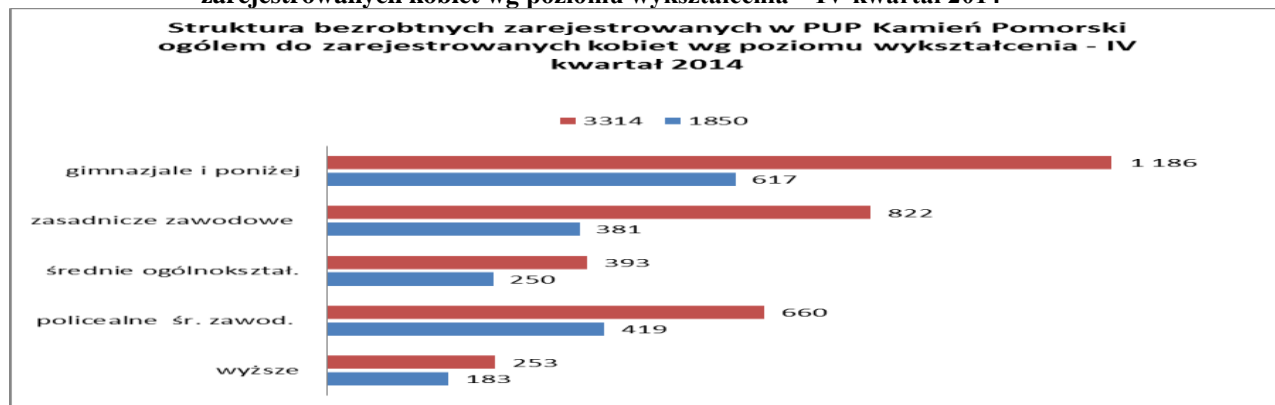

Tabela nr 11. Struktura bezrobotnych wg poziomu wykształcenia w IV kwartale 2014

POWIAT KAMIEŃSKI O – ogółem K - kobiety	Bezrobotni ogółem	według poziomu wykształcenia				
		wyższe	policealne średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	gimnazjalne i poniżej
K	1 850	183	419	250	381	617
O	3 314	253	660	393	822	1 186

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

Wykres nr 8. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg poziomu wykształcenia – IV kwartał 2014

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

Utrzymującą się cechą bezrobocia mieszkańców Powiatu Kamieńskiego w latach 2012-2014 pozostawał niski poziom wykształcenia bezrobotnych. Zauważyć można, iż najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej, kolejną grupę stanowiły osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, najmniej osób bezrobotnych posiadało wykształcenie wyższe. Zauważalnym faktem jest, iż liczba osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym na przestrzeni lat wzrasta.

Jak wynika z wyżej przedstawionych danych w roku 2014 najniższy odsetek stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (253 osoby w tym 183 kobiety, co stanowiło odpowiednio ok. 7,7% oraz ok. 9,9%). Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym w porównaniu do 2013 spadła, gdyż spadła ogólna liczba bezrobotnych. W roku 2013 najniższy odsetek stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (6,8%), 268 osób, w tym 193 kobiety (9%). W 2012 roku liczba osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym wynosiła 247 osoby, w tym 132 kobiety, co stanowiło odpowiednio 6,2% oraz 4,4%. W roku 2014 najliczniejszą grupę stanowiły osoby

z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Grupa ta liczyła odpowiednio 1186 osób, w tym 617 kobiet, co stanowiło odpowiednio (35,8%) i (33,3%). W roku 2013, 1449 osób (36,9%), w tym 957 kobiet (66%). W roku 2012 analogicznie do poprzedniego roku najliczniejszymi bezrobotnymi były osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej 1541 osób tj. 38,4%, w tym 948 kobiet (61,5%).

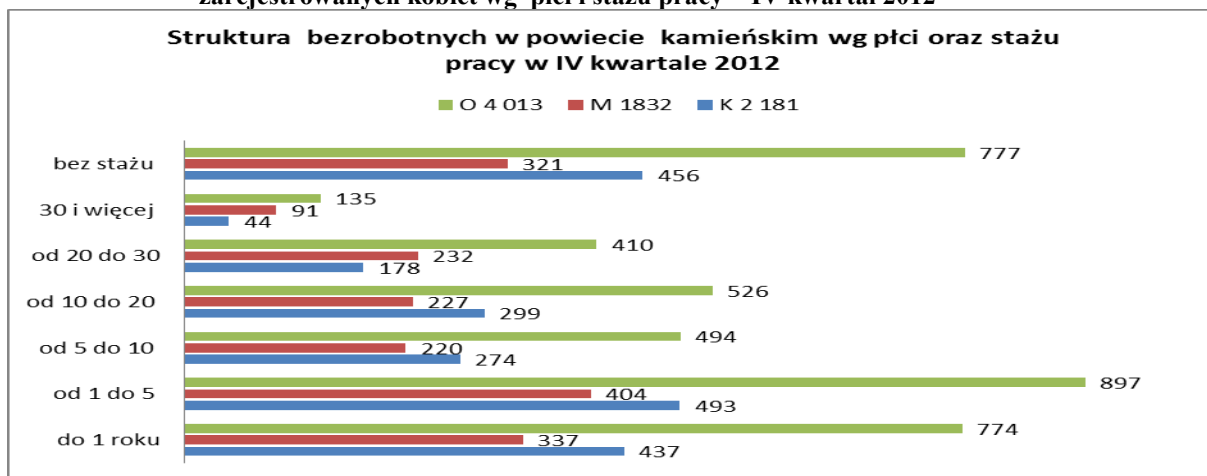
Tabela nr 12. Struktura bezrobotnych wg płci i stażu pracy w IV kwartale 2012

POWIAT KAMIŃSKI	Bezrobotni ogółem	według stażu pracy w latach						
		do 1 roku	1 - 5	5 - 10	10 - 20	20 - 30	30 i więcej	bez stażu
K	2 181	437	493	274	299	178	44	456
M	1 832	337	404	220	227	232	91	321
O	4 013	774	897	494	526	410	135	777

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

Ogólna liczba bezrobotnych w IV kwartale 2012 wynosiła 4013, w tym 2181 kobiet i 1832 mężczyzn. Bez stażu pracy było 777 bezrobotnych: w tym 456 kobiet i 321 mężczyzn. Najwięcej bezrobotnych posiadało staż pracy od 1 do 5 lat tj. 897 osób, w tym 493 kobiety i 404 mężczyzn.

Wykres nr 9. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg płci i stażu pracy – IV kwartał 2012

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

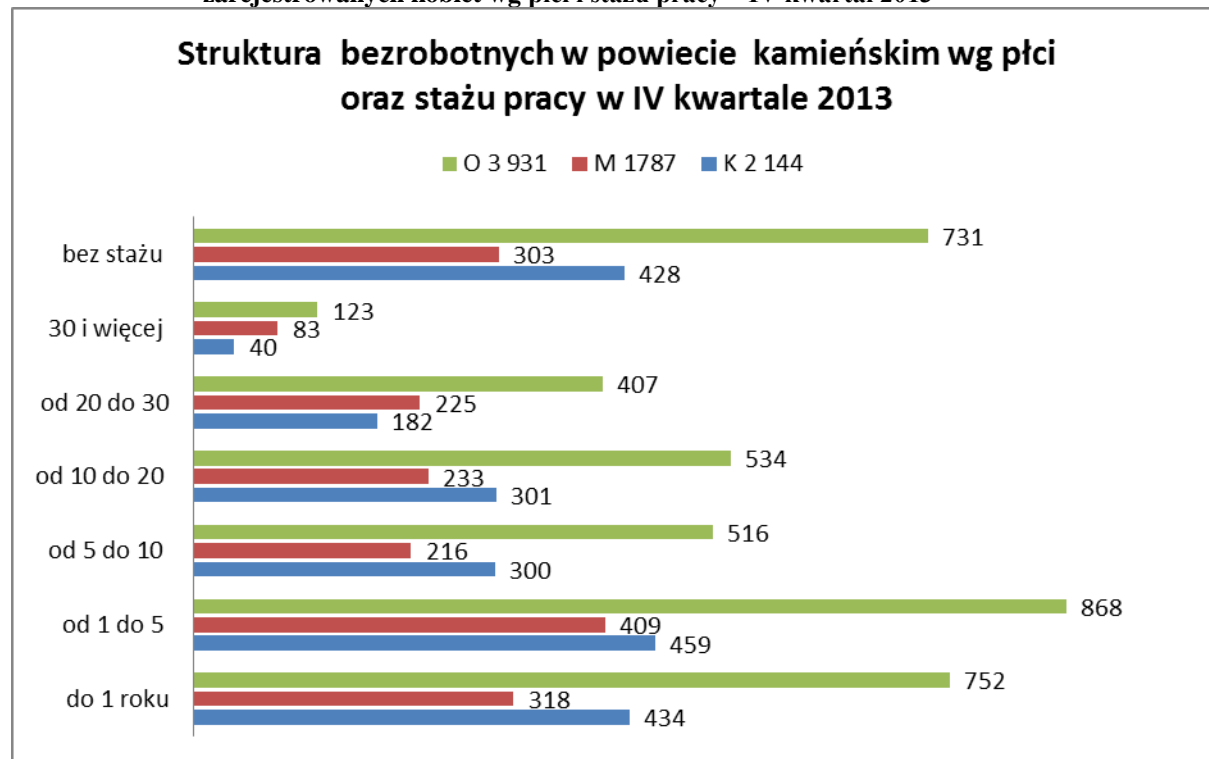
Tabela nr 13. Struktura bezrobotnych wg płci i stażu pracy w IV kwartale 2013

POWIAT KAMIENSKI O – ogółem M- mężczyźni K - kobiety	Bezrobotni ogółem	według stażu pracy w latach						
		do 1 roku	1 - 5	5 - 10	10 - 20	20 - 30	30 i więcej	bez stażu
K	2 144	434	459	300	301	182	40	428
M	1 787	318	409	216	233	225	83	303
O	3 931	752	868	516	534	407	123	731

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

W 2013 w kwestii stażu pracy sytuacja jest analogiczna w stosunku do roku poprzedniego. Największa liczba osób bezrobotnych posiadała staż pracy od 1 do 5 lat tj. 868 osób ogółem, w tym 459 kobiet i 409 mężczyzn. Tak jak w roku poprzednim duża ilość osób bezrobotnych nie posiadała stażu pracy (731 osób w tym 428 kobiet i 303 mężczyzn).

Wykres nr 10. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg płci i stażu pracy – IV kwartał 2013

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

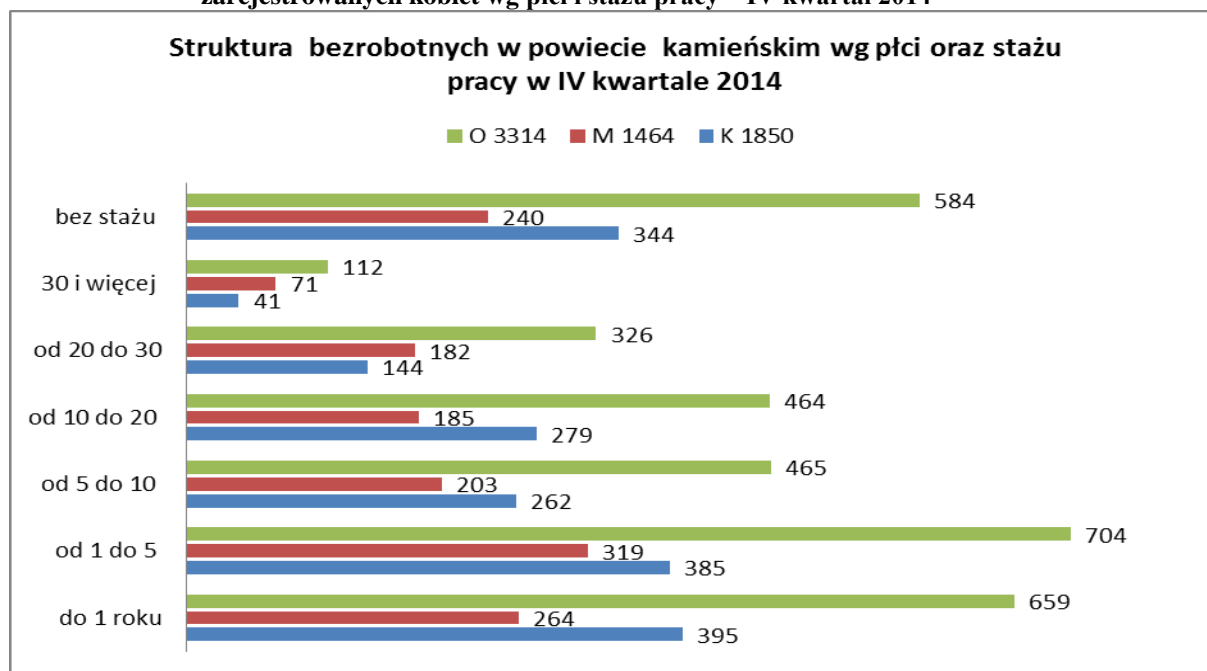
Tabela nr 14. Struktura bezrobotnych wg płci i stażu pracy w IV kwartale 2014

POWIAT KAMIEŃSKI O – ogółem M- mężczyźni K – kobiety	Bezrobotni ogółem	według stażu pracy w latach						
		do 1 roku	1 - 5	5 - 10	10 - 20	20 - 30	30 i więcej	bez stażu
K	1 850	395	385	262	279	144	41	344
M	1 464	264	319	203	185	182	71	240
O	3 314	659	704	465	464	326	112	584

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

W IV kwartale 2014 roku najliczniejszą grupę osób stanowiły osoby posiadające od 1 do 5 lat stażu pracy tj. 704 osoby w tym 385 kobiety i 319 mężczyzn. Staż do 1 roku posiadało 659 osób, w tym 395 kobiet i 264 mężczyzn. Bez stażu pracy były 584 osoby bezrobotne, w tym 344 kobiet i 240 mężczyzn.

Wykres nr 11. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg płci i stażu pracy – IV kwartał 2014

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

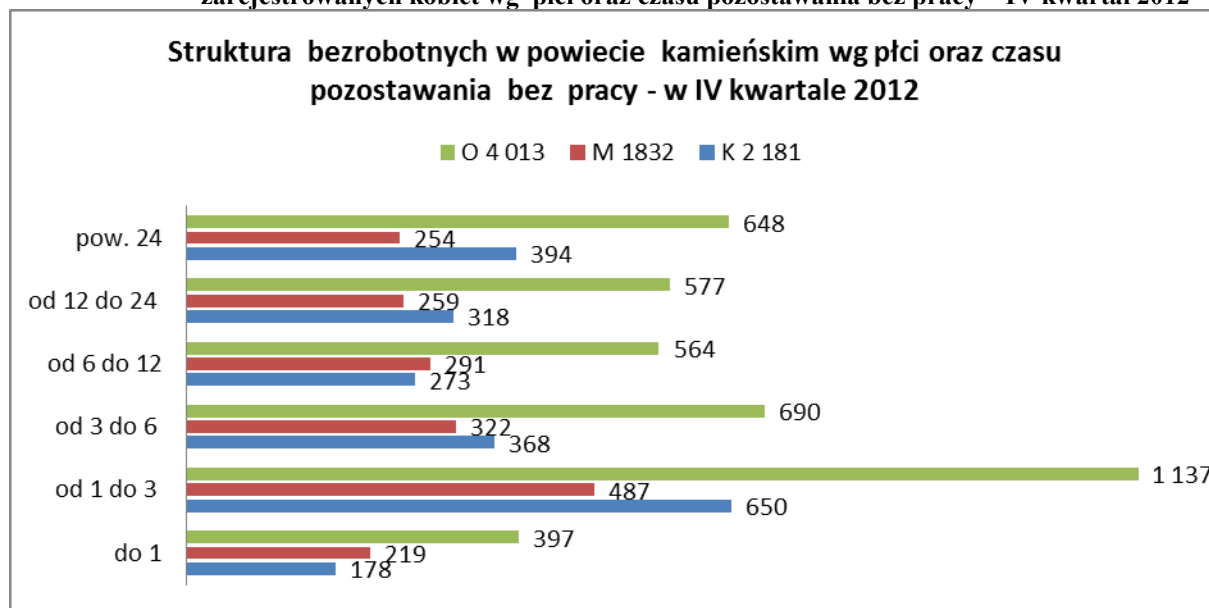
Tabela nr 15. Struktura bezrobotnych wg płci i czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2012

POWIAT KAMIENSKI O – ogółem M- mężczyźni K – kobiety	Bezrobotni ogółem	według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach					
		do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	powyżej 24 r.ż.
K	2 181	178	650	368	273	318	394
M	1 832	219	487	322	291	259	254
O	4 013	397	1 137	690	564	577	648

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

W IV kwartale 2012 wg danych liczbowych najdłuższy okres pozostawania bez pracy osób bezrobotnych to okres od 1 do 3 miesięcy (1137 osób w tym 650 kobiet i 487 mężczyzn). Od 3 do 6 miesięcy pozostawało bez pracy 690 osób, w tym 368 kobiet i 322 mężczyzn. Powyżej 24 miesięcy bez zatrudnienia zostawało 648 osób, w tym 394 kobiety i 254 mężczyzn.

Wykres nr 12. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg płci oraz czasu pozostawania bez pracy – IV kwartał 2012

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

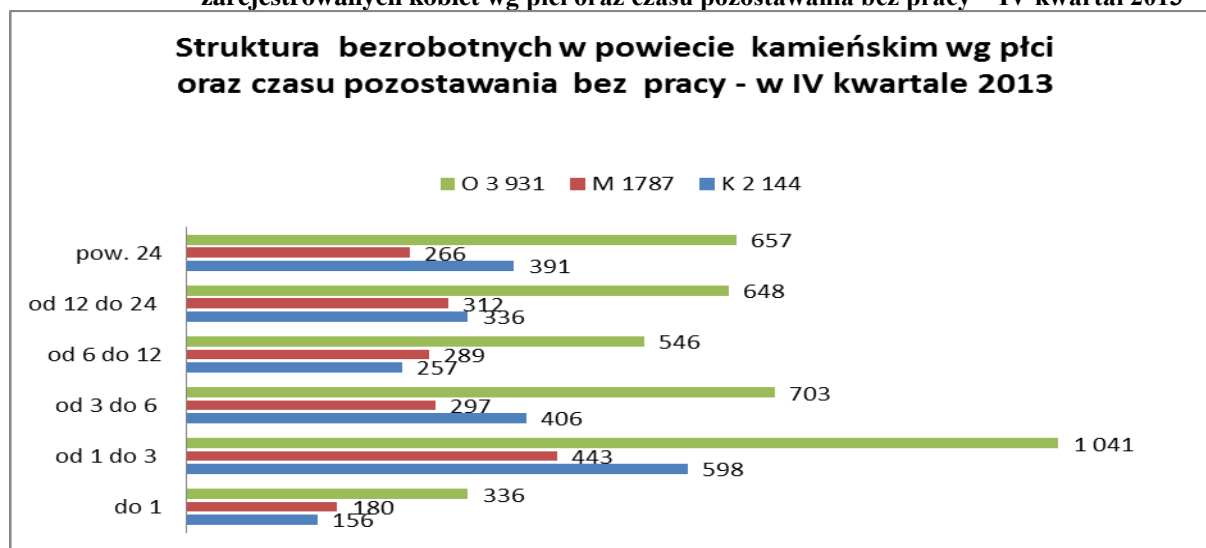
Tabela nr 16. Struktura bezrobotnych wg płci i czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2013

POWIAT KAMIENSKI O – ogółem M- mężczyźni K - kobiety	Bezrobotni ogółem	według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach					
		do 1 r.	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	powyżej 24 r.ż.
K	2 144	156	598	406	257	336	391
M	1 787	180	443	297	289	312	266
O	3 931	336	1 041	703	546	648	657

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

W 2013 roku tak samo jak w roku poprzednim najwięcej osób pozostawało bez pracy od 1 do 3 miesięcy tj. 1041 osób ogółem, w tym 598 kobiet i 443 mężczyzn. Analogicznie w stosunku do poprzedniego roku drugą co do wielkości była kategoria pozostawania bez pracy od 3 do 6 miesięcy tj. 703 osób, w tym 406 kobiet i 297 mężczyzn). Powyżej 24 miesięcy bez zatrudnienia zostawało 657 osób, w tym 391 kobiet i 266 mężczyzn.

Wykres nr 13. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg płci oraz czasu pozostawania bez pracy – IV kwartał 2013

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

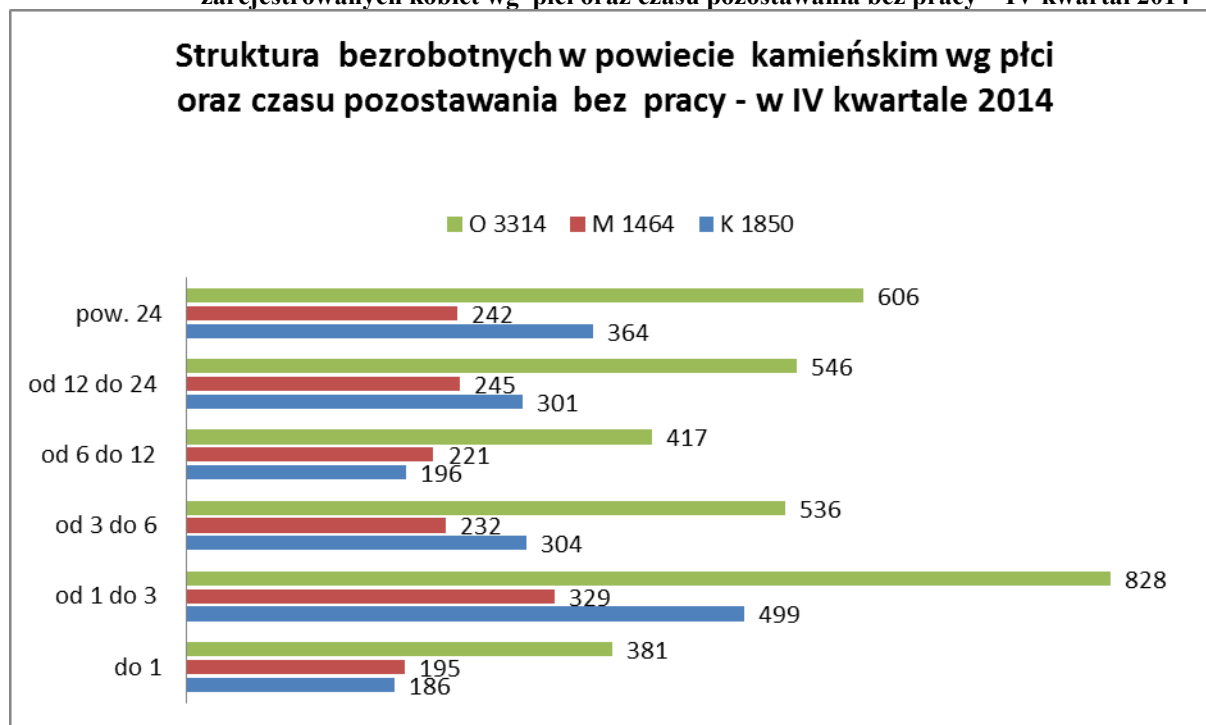
Tabela nr 17. Struktura bezrobotnych wg płci i czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2014

POWIAT KAMIENSKI O – ogółem M- mężczyźni K - kobiety	Bezrobotni ogółem	według czasu pozostawania bez pracy w miesiącach					
		do 1	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	powyżej 24 r.ż.
K	1 850	186	499	304	196	301	364
M	1 464	195	329	232	221	245	242
O	3 314	381	828	536	417	546	606

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

W roku 2014 najliczniejszą grupą pozostającą bez zatrudnienia stanowiły osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy tj. ogółem 828 osób, w tym 499 kobiet i 329 mężczyzn. Powyżej 24 miesięcy bez zatrudnienia pozostawało 606 osób w tym 364 kobiety i 242 mężczyzn.

Wykres nr 14. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg płci oraz czasu pozostawania bez pracy – IV kwartał 2014

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01 oraz danych WUP

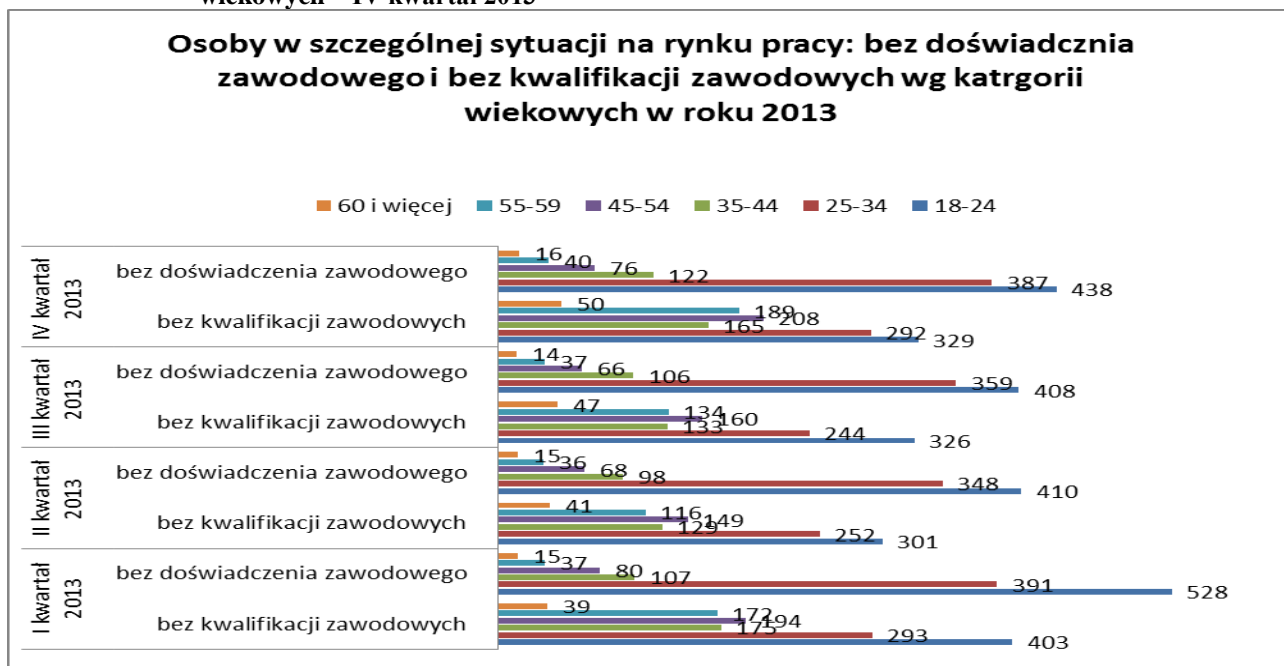

Wykres nr 15. Struktura osób bez doświadczenia zawodowego i bez kwalifikacji zawodowych wg kategorii wiekowych – IV kwartał 2012

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika 1 do MPiPS – 01

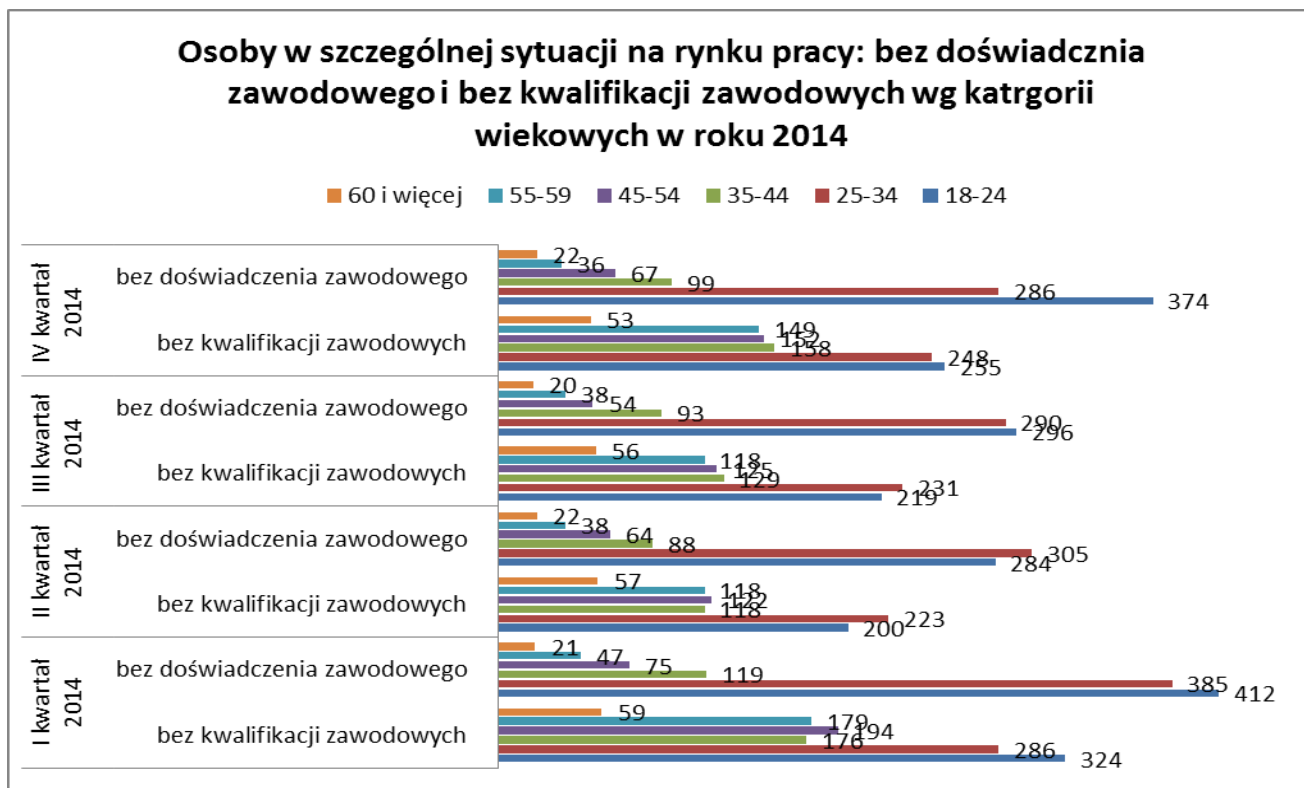
Wykres nr 16. Struktura osób bez doświadczenia zawodowego i bez kwalifikacji zawodowych wg kategorii wiekowych – IV kwartał 2013

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika 1 do MPiPS – 01

Wykres nr 17. Struktura osób bez doświadczenia zawodowego i bez kwalifikacji zawodowych wg kategorii wiekowych – IV kwartał 2014

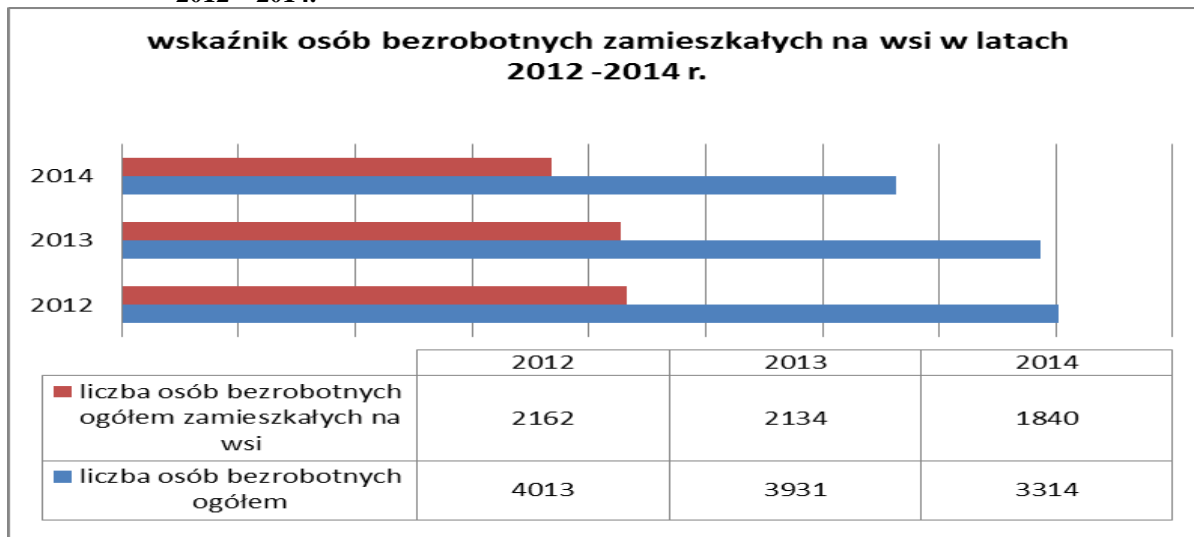
Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika 1 do MPiPS – 01

Jak wynika z powyższych danych w latach 2012 – 2014 osobami bez doświadczenia zawodowego były głównie osoby w kategorii wiekowej od 18 – 24, kolejną grupą wiekową którą cechowało brak doświadczenia zawodowego to osoby w wieku 25 – 34 lata.

Analogiczna sytuacja występowała u osób pod względem braku kwalifikacji zawodowych. Osobami bez kwalifikacji zawodowych były głównie osoby w kategorii wiekowej od 18 – 24 lat, kolejną grupę wiekową, którą cechowało brak kwalifikacji zawodowych to osoby w wieku 25 – 34 lata.

Wykres nr 18. Wskaźnik osób bezrobotnych ogółem do osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi w latach 2012 – 2014.

Źródło: Opracowanie własne PUP w Kamieniu Pomorskim na podstawie załącznika MPiPS – 01

W roku 2012 osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP było 4013, z czego 2162 to osoby mieszkające na wsi, co stanowiło 54,5%.

W roku 2013 liczba osób bezrobotnych wynosiła 3931, z czego 2134 to osoby mieszkające na wsi, co stanowiło również ok. 54%.

Natomiast w roku 2014 liczba osób bezrobotnych spadła w stosunku do lat poprzednich i wynosiła 3314 osób, z czego 1840 to osoby zamieszkujące tereny wiejskie, co stanowiło 55,5%.

6.3. Obszar „Niepełnosprawność”

Polityka społeczna wobec niepełnosprawności i osób niepełnosprawnych to zorganizowane, kompleksowe i międzysektorowe działania władz publicznych oraz innych podmiotów społecznych, służące kształtowaniu, poprawie, ochronie warunków i jakości życia oraz statusu społecznego osób niepełnosprawnych, a także umożliwiające jednostkom z ograniczoną sprawnością dostęp do niezbędnych świadczeń i usług zdrowotno-socjalnych oraz rozwiązań technologiczno-organizacyjnych utrzymujących i zwiększających szansę niezależnego funkcjonowania oraz aktywnego udziału osób niepełnosprawnych w życiu społecznym.

Podstawowym wykładnikiem i narzędziem realizacji polityki społecznej na rzecz ludzi niepełnosprawnych jest wsparty odpowiednią infrastrukturą legislacyjno-instytucjonalną proces rehabilitacji leczniczej, psychologicznej, społecznej i zawodowej. Rehabilitacja ta obejmuje różne formy wsparcia wspomagające osoby niepełnosprawne w wypełnianiu przypisanych im ról społecznych, takie jak: poradnictwo społeczne, prawne i psychologiczne oraz edukację i przygotowanie zawodowe, a także umożliwiające samodzielną mobilność, komunikowanie się z otoczeniem i prowadzenie niezależnego, codziennego życia.

Tabela nr 18. Dane GUS dotyczące liczby osób z orzeczeniem o niepełnosprawności w Powiecie Kamieńskim

L.P.	Wskaźnik	2012	2013	2014
1.	Liczba dzieci z orzeczoną niepełnosprawnością w wieku od 0-14 r.ż.	Brak danych	149	150
2.	Liczba osób z orzeczoną niepełnosprawnością w wieku od 15 r.ż. i powyżej	Brak danych	3092	3095
	Ogółem		3241	3245

Źródło: Główny Urząd Statystyczny (dane na podstawie Spisu Powszechnego z 2011r.)

Tabela nr 19. Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla mieszkańców Powiatu Kamieńskiego przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gryficach

L.P.	Wyszczególnienie	2012	2013	2014
1.	Liczba wydanych orzeczeń z orzeczeniem stopnia niepełnosprawności – osoby przed 16 r.ż.	141	112	135
2.	Liczba wydanych orzeczeń z orzeczeniem stopnia niepełnosprawności – osoby po 16 r.ż.	577	507	461
	Ogółem	718	619	596

Źródło: Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gryficach

Z powyższych tabel wynika, że liczba osób niepełnosprawnych w Powiecie Kamieńskim na przełomie lat 2012-2014 liczebnie się nie zmienia, natomiast odnotowano znaczący spadek wydawanych orzeczeń o niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Gryficach.

Tabela nr 20. Osoby niepełnosprawne będące w ewidencji PUP w Kamieniu Pomorskim bez kwalifikacji wg wieku w roku 2012

Osoby będące w ewidencji osób niepełnosprawnych bez kwalifikacji wg wieku w roku 2012			
osoby bez kwalifikacji		bezrobotni	poszukujący pracy i niepozostający w zatrudnieniu
	Ogółem	22	51
	Kobiety	15	23
18-24	Ogółem	10	13
	Kobiety	6	6
25-34	Ogółem	18	30
	Kobiety	10	15
35-44	Ogółem	15	12
	Kobiety	13	7
45-54	Ogółem	18	7
	Kobiety	13	4
55-59	Ogółem	23	3
	Kobiety	14	0
60 i więcej lat	Ogółem	10	2
	Kobiety	1	1

Źródło: Dane PUP w Kamieniu Pomorskim

Z powyższej tabeli wynika, że 151 osób niepełnosprawnych widniało w ewidencji osób bezrobotnych w roku 2012, a 100 osób niepełnosprawnych stanowiły osoby poszukujące pracy i niepozostające w zatrudnieniu.

Dane dotyczące liczby osób niepełnosprawnych bezrobotnych i osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu mają wpływ przy obliczaniu wysokości środków Funduszu dla powiatu na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

6.3.1. Rehabilitacja społeczna

Powiat Kamieński poprzez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim w ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej

i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, a dotyczących rehabilitacji społecznej, przyznaje corocznie ze środków PFRON dofinansowanie do:

- sprzętu rehabilitacyjnego oraz przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych,
- uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych;
- likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
- sportu, kultury, rekreacji i turystyki,
- kosztów działalności warsztatów terapii zajęciowej.

Tabela nr 21. Dofinansowanie dla osób niepełnosprawnych w ramach środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w latach 2012-2014 – rehabilitacja społeczna

Rehabilitacja społeczna							
l.p.	Zadanie	2012		2013		2014	
		Ilość zrealizowanych wniosków	Kwota	Ilość zrealizowanych wniosków	Kwota	Ilość zrealizowanych wniosków	Kwota
1.	Dofinansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Kamieniu Pomorskim	-----	798 984,00	-----	798 984,00	-----	798 984,00
2.	Dofinansowanie działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej w Wolinie	-----	302 085,00	-----	340 308,00	-----	340 308,00
3.	Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	231	114 678,00	129	79 847,68	157	107 404,30
4.	Uczestnictwo w turnusach rehabilitacyjnych	69	58 196,00	13	20 792,00	14	23 316,00
5.	Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	17	86 503,00	11	42 077,78	15	59 994,40
6.	Dofinansowanie do sportu, kultury, rekreacji i turystyki	7	20 000,00	10	20 000,00	9	19 466,81
	Razem	324	1 380 446	163	1 302 099	195	1 349 564

Źródło: Dane PCPR w Kamieniu Pomorskim

Z powyższej tabeli wynika, że Powiat Kamieński na zadania z rehabilitacji społecznej w latach 2012-2014 przekazał porównywalną wysokość środków finansowych, przy czym należy zwrócić uwagę, iż liczba zrealizowanych wniosków w latach 2013-2014 znacznie się zmniejszyła w porównaniu z rokiem 2012. Na taki stan rzeczy miał wpływ wzrost cen towarów i usług na sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

Na tym samym poziomie pozostała liczba wniosków w pozostałych zadaniach.

Tabela nr 22. Realizacja programu dla osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON pn. „Aktywny Samorząd” w latach 2012-2014

Aktywny Samorząd Moduł I							
l.p.	Zadanie	2012		2013		2014	
		Zrealizowane wnioski	Kwota	Zrealizowane wnioski	Kwota	Zrealizowane wnioski	Kwota
1.	Obszar A1 – zadanie 1: pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy	0	0	1	4 675	1	2 380
	Obszar A1 – zadanie 2: pomoc w uzyskaniu prawa jazdy	0	0	2	3 405	0	0
2.	Obszar B1 – zadanie 1: pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów	0	-	5	34 860,71	5	50 003,17
3.	Obszar B2 – dofinansowanie do szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania	1	3 086,10	0	0	1	4 000
	Obszar B2 – pomoc w zakupie urządzeń lektorskich	1	5 000	0	0	0	0
4.	Obszar C1 – zadanie 1: pomoc w zakupie wózków inwalidzkich o napędzie elektrycznym	6	75 507	2	37 001,90	2	14 000
5.	Obszar C2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	5	9 620	2	4 000	3	5 000
Aktywny Samorząd Moduł II							
6.	Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	0	0	21	41 979	19	51 986,54
	Razem		93 213,10		125 921,61		127 369,71

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim

W latach 2012-2014 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim było realizatorem programu „Aktywny Samorząd”. Z powyższej tabeli wynika, że PFRON w roku 2012 na realizację programu „Aktywny Samorząd” przekazał Powiatowi Kamieńskiemu kwotę 93 213,10 zł, natomiast w roku 2013 kwota ta uległa znacznemu zwiększeniu i wynosiła 125 921,61 zł. Natomiast w roku 2014 PFRON przekazał Powiatowi Kamieńskiemu na realizację tego zadania 127 369,71 złotych.

Środki finansowe pokrywały prawie w całości zapotrzebowanie mieszkańców powiatu na poszczególne zadania w obszarach w/w programu.

Tabela nr 23. Realizacja programu dla osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON pn. „Wyrównywanie różnic między regionami II” w latach 2012-2014

Program „Wyrównywanie różnic między regionami II”							
l.p.	Zadanie	2012		2013		2014	
		Zrealizowane wnioski	Kwota	Zrealizowane wnioski	Kwota	Zrealizowane wnioski	Kwota
1.	Likwidacja barier transportowych	1	123 733,08	2	151 400, 64	1	390 000

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim

Powiat Kamieński corocznie w latach 2012-2014 przystępował do programu „Wyrównywanie różnic między regionami II”. Realizatorem powyższego programu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim. W 2012 roku złożono jeden wniosek na likwidację barier transportowych, w roku 2013 – dwa wnioski, a w roku 2014 - złożony jeden wniosek.

Poniższa tabela prezentuje wysokość środków finansowych przekazanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w latach 2012-2014 dla Powiatu Kamieńskiego.

Tabela nr 24. Wykaz środków finansowych przekazanych przez PFRON dla Powiatu Kamieńskiego w latach 2012-2014

Wysokość środków PFRON				
l.p.	Zadanie	2012	2013	2014
		Kwota	Kwota	Kwota
1.	Rehabilitacja społeczna i zawodowa	1 651 567,00	1 440 928,18	1 484 922,00
2.	Program „Aktywny Samorząd”	93 213,10	125 911,61	127 369,71
3.	Program „Wyrównywanie różnic między regionami II”	123 733,08	151 400,64	390 000,00
	Razem	1 868 513,18	1 718 240,43	2 002 291,71

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim

Ja wynika z powyższego, Powiat Kamieński otrzymał z PFRON w 2012 roku kwotę 1 868 513,18 zł, w 2013 - 1 718 240,43zł, natomiast 2014 - 2 002 291,71złoty.

6.3.2. Rehabilitacja zawodowa

Rehabilitacja zawodowa jest bardzo ważną częścią rehabilitacji kompleksowej osób niepełnosprawnych. Dotyczy ona osób niepełnosprawnych w wieku aktywności zawodowej, której celem jest przygotowanie do pracy, przygotowanie odpowiednich warunków pracy oraz zapewnienie zatrudnienia, zgodnie z indywidualnymi możliwościami i kwalifikacjami zawodowymi osób niepełnosprawnych.

Podjęcie zatrudnienia przez osobę niepełnosprawną to nie tylko poprawa sytuacji finansowej, ale przede wszystkim wzrost poczucia własnej wartości i niezależności.

Rehabilitację zawodową w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej, społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych w Powiecie Kamieńskim realizuje Powiatowy Urząd Pracy w Kamieniu Pomorskim. Są to przede wszystkim dofinansowania do rozpoczęcia działalności gospodarczej dla osób niepełnosprawnych, zwrotu kosztów wyposażenia stanowisk pracy osób niepełnosprawnych oraz organizacja i finansowanie staży.

Tabela nr 25. Dofinansowanie dla osób niepełnosprawnych w ramach środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w latach 2012-2014 – rehabilitacja zawodowa

Rehabilitacja zawodowa							
l.p.	Zadanie	2012		2013		2014	
		Zrealizowane wnioski	Kwota	Zrealizowane wnioski	Kwota	Zrealizowane wnioski	Kwota
1.	Zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy osób niepełnosprawnych.	5	172 040	1	34 395,00	1	70 000
2.	Dofinansowanie do rozpoczęcia działalności gospodarczej dla osób niepełnosprawnych	2	40 000	2	55 000,00	1	21 000
3.	Dofinansowanie do staży	9	59 108	3	59 387,72	7	44 438
	Ogółem		271 148		148 782,72		135 438

Źródło: Dane PUP w Kamieniu Pomorskim

Z powyższego wynika, że corocznie środki finansowe na rehabilitację zawodową w ramach środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) malały. Spowodowane jest to wzrastającymi potrzebami osób niepełnosprawnych w zakresie

rehabilitacji społecznej. Wszystkie organa i instytucje tj. Rada i Zarząd Powiatu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych dokonując corocznego podziału środków PFRON kieruje racjonalnością, wnikliwością, a przede wszystkim indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

Coroczny limit środków przyznawanych przez PFRON dla Powiatu Kamieńskiego jest niewspółmierny do potrzeb w tym zakresie.

6.4. Obszar „Przemoc w rodzinie”

Przemoc w rodzinie w obecnej rzeczywistości wydaje się być wszechobecna. Stykamy się z nią niemal każdego dnia, w pracy, w szkole, w miejscu naszego zamieszkania, słyszymy o niej w mediach, czytamy w prasie. Jest to zjawisko specyficzne i bardzo trudne do rozpoznania, bowiem sprawcami są najbliżsi, których mimo doznawanej od nich krzywdy i cierpienia ofiary często chronią. Również osoby z najbliższego otoczenia mimo posiadanej wiedzy o rozgrywającym się dramacie nie decydują się na zgłoszenie podejrzenia stosowanej przemocy. Rodzina, w której powinna panować harmonia staje się piekłem, a najbliższy katem. Skutki przemocy są przerażające. Życie i zdrowie osób doświadczających bądź doznających przemocy jest zagrożone. Dochodzi do uszkodzeń ciała, objawów psychosomatycznych, problemów natury psychicznej (PTSD), emocjonalnej a nawet do śmierci (samobójstw). Bardzo poważnym, odroczonym w czasie skutkiem bycia ofiarą przemocy jest powielenie wzorców, które wyniesiono z domu. Dom, który powinien być miejscem, gdzie odpoczywamy, realizujemy swoje pasje, rozwijamy się, daje nam siłę do stawiania czoła problemom, staje się powoli piekłem. Skutki przemocy są poważne i przerażające: uszkodzenia ciała, rany psychiczne, agresja, lęk, problemy emocjonalne, śmierć (najczęściej samobójstwo), a także pewne przekazywanie przemocy dalej na zasadzie „bite dzieci biją...”.

Tak więc, dzieci będąc uwikłane w przemoc w domu rodzinnym mogą stać się w życiu dorosłym sprawcami lub ofiarami.

Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Kamieńskiego

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania dla instytucji samorządowych w celu zwalczania i zapobiegania problemu zjawiska przemocy w rodzinie. Nadrzędnym, wspólnym celem działań instytucji jest zmniejszenie rozmiarów przemocy, pomoc i wsparcie osób uwikłanych w to zjawisko. Nowelizacja ustawy spowodowała wydanie rozporządzenia określającego zasady procedury „Niebieskiej Karty” i pracy Zespołów Interdyscyplinarnych. Dane przekazane przez ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Kamieńskiego wskazują, że skala przemocy w rodzinie w Powiecie Kamieńskim wzrasta, co wykazuje liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”. Skala zjawiska przemocy w rodzinie wg danych statystycznych utrzymuje się na tym samym poziomie tylko w Gminie Wolin.

Tabela nr 26. Wszczęte procedury „Niebieskiej Karty” w Gminie Międzyzdroje

	Wyszczególnienie	2012	2013	2014
1.	Ilość wszczętych procedur	Brak danych	18	33
2.	Ilość zainicjowanych procedur przez poszczególne służby w tym:			
	Policja	Brak danych	2	13
	Jednostki pomocy społecznej	Brak danych	12	9
	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)	Brak danych	0	1
	Służba zdrowia	Brak danych	4	2
	Oświata	Brak danych	2	0
	Inne (jakie)	Brak danych	0	0

Źródło: Opracowanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim na podstawie danych przekazanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Międzyzdrojach

Tabela nr 27. Wszczęte procedury „Niebieskiej Karty” w Gminie Wolin

	Wyszczególnienie	2012	2013	2014
1.	Ilość wszczętych procedur	15	14	15
2.	Ilość zainicjowanych procedur przez poszczególne służby w tym:			
	Policja	12	9	14
	Jednostki pomocy społecznej	2	4	0
	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)	0	1	0
	Służba zdrowia	1	0	0
	Oświata	0	0	1
	Inne (jakie)	0	0	0

Źródło: Opracowanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim na podstawie danych przekazanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolinie

Tabela nr 28. Wszczęte procedury „Niebieskiej Karty” w Gminie Świerżno

	Wyszczególnienie	2012	2013	2014
1.	Ilość wszczętych procedur	5	8	21
2.	Ilość zainicjowanych procedur przez poszczególne służby w tym:			
	Policja	3	4	21
	Jednostki pomocy społecznej	1	3	0
	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)	0	0	0
	Służba zdrowia	0	0	0
	Oświata	1	1	0
	Inne (jakie)	0	0	0

Źródło: Opracowanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim na podstawie danych przekazanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Świerżnie

Tabela nr 29. Wszczęte procedury „Niebieskiej Karty” w Gminie Kamień Pomorski

	Wyszczególnienie	2012	2013	2014
1.	Ilość wszczętych procedur	29	18	42
2.	Ilość zainicjowanych procedur przez poszczególne służby w tym:			
	Policja	16	9	33
	Jednostki pomocy społecznej	8	4	7
	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)	0	0	0
	Służba zdrowia	0	0	0
	Oświata	0	1	0
	Inne (jakie) PCPR/PSOUU	5 (4/1)	4	2 (2/0)

Źródło: Opracowanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim na podstawie danych przekazanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Pomorskim

Tabela nr 30. Wszczęte procedury „Niebieskiej Karty” w Gminie Dziwnów

	Wyszczególnienie	2012	2013	2014
1.	Ilość wszczętych procedur	8	9	13
2.	Ilość zainicjowanych procedur przez poszczególne służby w tym:	7	2	10
	Policja	5	1	9
	Jednostki pomocy społecznej	2	1	0
	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)	0	0	0
	Służba zdrowia	0	0	0
	Oświata	0	1	1
	Inne (jakie)	0	0	0

Źródło: Opracowanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim na podstawie danych przekazanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziwnowie

Tabela nr 31. Wszczęte procedury „Niebieskiej Karty” w Gminie Golczewo

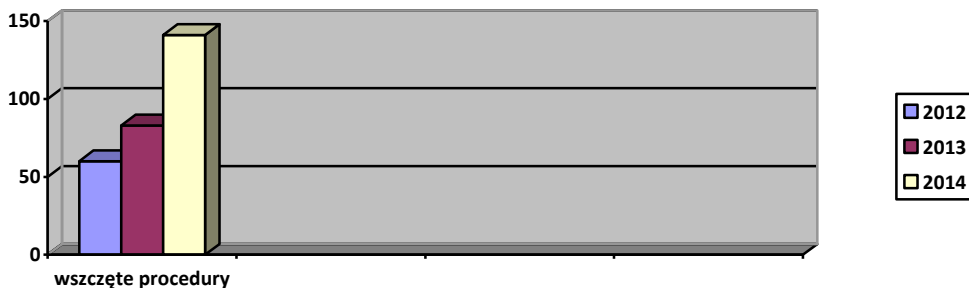
	Wyszczególnienie	2012	2013	2014
1.	Ilość wszczętych procedur	3	16	17
2.	Ilość zainicjowanych procedur przez poszczególne służby w tym:			
	Policja	1	10	15
	Jednostki pomocy społecznej	1	3	2
	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)	0	0	0
	Służba zdrowia	1	2	0
	Oświata	0	1	1
	Inne (jakie)	0	0	0

Źródło: Opracowanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim na podstawie danych przekazanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Golczewie

Tabela nr 32. Wszczęte procedury „Niebieskiej Karty” w Powiecie Kamińskim

	Wyszczególnienie	2012	2013	2014
1.	Ilość wszczętych procedur	60	83	141
2.	Ilość zainicjowanych procedur przez poszczególne służby w tym:			
	Policja	39	36	106
	Jednostki pomocy społecznej	17	27	27
	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)	0	1	1
	Służba zdrowia	2	6	2
	Oświata	1	6	3
	Inne (jakie)	5	4	2

Źródło: Opracowanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim na podstawie danych przekazanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej Powiatu Kamińskiego

Wykres nr 19. Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” w Powiecie Kamińskim w latach 2012-2014

Wzrost zainicjowanych procedur „Niebieskiej Karty” w 2013 roku w stosunku do roku 2012 wynosił 27,7%, natomiast wyraźnie wzrosła ilość wszczętych procedur NK w roku 2014 w stosunku do roku 2012 i wynosiła 41,1%. Dane te mogą wskazywać, że zjawisko przemocy w rodzinie, która z danych przekazanych przez ośrodki pomocy społecznych nie urasta do rangi problemu społecznego, faktycznie ma miejsce w Powiecie Kamieńskim, a przeciwdziałanie przemocy w rodzinie należy zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie również i do zadań powiatu. Najwięcej wszczętych procedur przeprowadziła policja oraz jednostki pomocy społecznej. Natomiast niepokoi fakt, że w latach 2012-2014 służba zdrowia i oświata wszczęła tylko po 10 procedur NK, zwłaszcza, że te instytucje najprędzej powinny dostrzec skutki przemocy. Ilość zainicjowanych przez te instytucje „Niebieskich Kart” przedstawia ich stopień zaangażowania w tak poważny problem społeczny, którym jest niewątpliwie przemoc w rodzinie.

6.5. Obszar „Dziecko i rodzina”

Rodzina jest podstawową komórką społeczną, naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra jej członków a zwłaszcza dzieci. Niestety, co raz częściej rodziny napotykają na trudności, których nie są w stanie pokonać samodzielnie. Dlatego konieczne jest wsparcie osób instytucji działających w obszarze pomocy społecznej. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny m.in. w dążeniu do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz w wypełnianiu ról wychowawczo-opiekuńczych rodziców wobec dzieci.

Dzieci dla prawidłowego rozwoju i wychowania potrzebują również zapewnienia odpowiednich warunków socjalno-bytowych, ale przede wszystkim opieki i wychowania w atmosferze miłości i spokoju, zapewnieniu poczucia bezpieczeństwa, stabilizacji i harmonii. Rodzinom, które w pokonywaniu problemów i trudności nie są w stanie zapewnić dzieciom właściwej opieki i wychowania udziela się wsparcia poprzez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej.

Pojęcie pieczy zastępczej związane jest z działaniami na rzecz wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół

planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji, a system pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego wykonujące zadania w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, placówki wsparcia dziennego, organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne, ośrodki adopcyjne oraz podmioty, którym zlecono realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wprowadzona w roku 2012 ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej i wprowadziła znaczące zmiany dotyczące rodzicielstwa zastępczego, którego celem jest wsparcie rodzin biologicznych, jak również i zastępczych już funkcjonujących oraz podniesienie standardów instytucjonalnej pieczy zastępczej. Ustawa nakłada na samorząd gminny obowiązek pracy z rodziną dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej mającą na celu powrót dziecka do rodziny lub jeśli jest to niemożliwe do jego przysposobienia przez asystenta rodziny przy współpracy z koordynatorem rodziny. Piecza zastępcza ponadto zapewnia dziecku przygotowanie do wejścia w samodzielne życie i zaspokojenie potrzeb dziecka. O umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej decyduje sąd.

„(...) umieszczenie dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej ma charakter – mniej lub bardziej – tymczasowy i powinno służyć powrotowi dziecka do jego rodziny. Piecza zastępcza staje się uzupełnieniem pieczy rodzicielskiej, a nie formą, która pieczę rodzicielską zastępuje z założenia na zawsze. To jest ważna konstatacja, zwłaszcza jeśli zważyć, że przez dziesięciolecia umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej nie wiązało się w Polsce z określaniem czasowej perspektywy tego przedsięwzięcia ani z działaniami zmierzającymi do powrotu dziecka do rodziny”⁵.

Organizatorem pieczy zastępczej w Powiecie Kamieńskim jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim.

⁵ Marek Andrzejewski, *Ewolucja pieczy zastępczej przez pryzmat nowych regulacji prawnych*, w: *Teologia i Moralność*, Tom 11 2012, s. 107

Pieczna zastępcza sprawowana jest w formie rodzinnej i instytucjonalnej.

6.5.1. Rodzinna piecza zastępcza

Dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej Powiat Kamieński zapewnia opiekę i wychowanie w m.in. rodzinnej pieczy zastępczej.

Zasady zapewniania opieki i wychowania w rodzinnej pieczy zastępczej określa ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Rodzinna piecza zastępcza jest formą opieki zastępczej zapewniającą dziecku wychowanie w rodzinie, stabilne środowisko wychowawcze, utrzymuje kontakty z rodziną naturalną, traktuje dziecko w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobistej, kształci, rozwija uzdolnienia dziecka, zainteresowania, akceptuje wyznaczenie religijne.

Do rodzinnych form pieczy zastępczej należą:

- 1) rodziny zastępcze: spokrewnione (dziadkowie lub rodzeństwo dziecka),
- 2) niezawodowe i zawodowe (w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna),
- 3) rodzinne domy dziecka.

Powiat Kamieński poprzez Powiatowe Centrum Pomocy w Kamieniu Pomorskim finansuje pobyt dzieci w pieczy zastępczej oraz wspiera rodziny zastępcze: zapewnia wsparcie specjalistów – psychologa i radcy prawnego, udziela informacji, prowadzi szkolenia dla rodziców zastępczych, pozyskuje i kwalifikuje kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej i zawodowej rodziny zastępczej. Pomoc i wsparcie rodzinom zastępczym zapewniają jeden koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, jeden specjalista pracy z rodziną oraz pracownik administracyjny do spraw instytucjonalnej pieczy zastępczej. W kosztach utrzymania dziecka w pieczy zastępczej partycypuje gmina właściwa przed umieszczeniem po raz pierwszy dziecka w pieczy zastępczej oraz rodzice biologiczni.

Poniższa tabela przedstawia diagnozę rodzinnej pieczy zastępczej oraz rozmieszczenie rodzin zastępczych i dzieci w nich przebywających w poszczególnych gminach powiatu kamieńskiego w latach 2012-2014.

Tabela nr 33. Charakterystyka rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego w latach 2012-2014

Rodziny zastępcze	2012	2013	2014
Spokrewnione	38	32	30
Niezawodowe	17	15	16
Zawodowe, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	2	1
Razem	56	49	47

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim

Tabela nr 34. Liczba dzieci pochodzących z Powiatu Kamieńskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego w latach 2012-2014

Rodziny zastępcze	2012	2013	2014
Spokrewnione	44	36	34
Niezawodowe	17	9	11
Zawodowe, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	1	3	1
Razem	65	51	46

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim

Tabela nr 35. Liczba dzieci pochodzących z Powiatu Kamieńskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie innych powiatów w latach 2012-2014

Rodziny zastępcze	2012	2013	2014
Spokrewnione	3	3	5
Niezawodowe	9	11	11
Zawodowe, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	2	2	2
Razem	15	16	18

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim

Tabela nr 36. Liczba dzieci pochodzących z innych powiatów a umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego umieszczonych w latach 2012-2014

Rodziny zastępcze	2012	2013	2014
Spokrewnione	5	6	6
Niezawodowe	8	8	11
Zawodowe, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego	2	2	2
Razem	15	16	19

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim

Tabela nr 37. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego w poszczególnych gminach w latach 2012-2014 oraz liczba dzieci pochodzących z Powiatu Kamieńskiego umieszczonych w tych rodzinach

Gmina	Rok	Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych (R) i umieszczonych w nich dzieci (D)		Liczba rodzin zastępczych niezawodowych (R) i umieszczonych w nich dzieci (D)		Liczba rodzin zastępczych zawodowych w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego (R) i umieszczonych w nich dzieci (D)		Razem	
		R	D	R	D	R	D	R	D
Kamień Pomorski	2012	14	17	5	11	0	0	19	28
	2013	14	17	3	5	1	3	18	25
	2014	10	11	2	2	0	0	12	13
Dziwnów	2012	3	5	1	1	0	0	4	6
	2013	1	2	2	2	0	0	3	4
	2014	2	6	1	1	0	0	3	6
Międzyzdroje	2012	2	3	1	2	0	0	3	5
	2013	2	3	0	0	0	0	2	3
	2014	2	3	1	2	0	0	3	5
Wolin	2012	13	17	8	9	1	4	22	30
	2013	11	14	8	9	1	3	20	26
	2014	11	16	10	12	1	3	22	31
Golczewo	2012	5	5	1	2	0	0	6	7
	2013	3	3	1	2	0	0	4	5
	2014	3	3	1	2	0	0	4	5
Świerzno	2012	1	1	1	3	0	0	2	4
	2013	1	1	1	3	0	0	2	4
	2014	2	2	1	3	0	0	3	5

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim

Tabela nr 38. Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych, które osiągnęły pełnoletność, a kontynuują naukę i pozostają w dotychczasowej rodzinie zastępczej - stan na 31.12.2014r.

Rodziny zastępcze	Gmina Kamień Pomorski	Gmina Dziwnów	Gmina Międzyzdroje	Gmina Wolin	Gmina Golczewo	Gmina Świerzno
Spokrewnione	3	0	0	4	1	0
Niezawodowe	0	0	0	4	1	1
Zawodowe	0	0	0	1	0	1
Razem	3	0	0	9	2	1

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim

W latach 2012 - 2014 zmniejszyła się liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego. Liczba rodzin zastępczych w 2014 r. w stosunku do stanu 2012 r. zmalała o 16 %. Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w roku 2014 w porównaniu z rokiem 2012 r. zmalała o 20 %. Najwyższy wskaźnik zmniejszenia zarówno liczby rodzin jak i dzieci odnotowano w gminie Kamień Pomorski. W latach 2012 - 2014 powstała jedna zawodowa rodzina zastępcza pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, która po ponad roku funkcjonowania została rozwiązana na wniosek rodziny.

6.5.2. Instytucjonalna piecza zastępcza

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa następujące formy pieczy instytucjonalnej:

1. Placówki opiekuńczo – wychowawcze typu:
 - a) typu socjalizacyjnego,
 - b) typu interwencyjnego,
 - c) typu specjalistyczno – terapeutycznego,
 - d) rodzinnego.
2. Regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne.
3. Interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze określone w pkt.1 prowadzone są przez samorząd powiatowy, natomiast placówki wymienione w pkt 2 i 3 samorząd wojewódzki.

Ustawa wprowadza przepisy zmieniające minimalny wiek dzieci kierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych. W placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu interwencyjnego, socjalizacyjnego, specjalistyczno–terapeutycznego oraz w regionalnych placówkach opiekuńczo–terapeutycznych do dnia 31 grudnia 2019 roku, mogą być umieszczane dzieci powyżej 7. roku życia. Po upływie tego okresu w placówkach będą mogły przebywać jedynie dzieci powyżej 10 r.ż. Umieszczanie dzieci poniżej tego wieku będzie możliwe tylko w wyjątkowych sytuacjach, szczególnie, gdy przemawiać za tym będzie stan ich zdrowia lub dotyczyć to będzie rodzeństwa.

W Powiecie Kamieńskim Uchwałą Nr XXI/191/2013 Rady Powiatu w Kamieniu Pomorskim

z dnia 25 marca 2013 roku utworzono **Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Wiselce**, które zapewnia wspólną obsługę administracyjną, finansową i specjalistyczną dla dwóch funkcjonujących Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Lubinie i w Wiselce.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Lubinie położona jest na obrzeżach Wolińskiego Parku Narodowego na Wyspie Wolin, nad samym Zalewem Szczecińskim. Jest to placówka socjalizacyjno-specjalistyczno-terapeutyczna, przystosowana dla 26 dzieci, w wieku od 3 do 18 lat lub pełnoletnich pozostających za zgodą dyrektora. W Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Lubinie na dzień 31.12.2014r. umieszczonych było łącznie 22 dzieci, w tym 11 to dzieci pochodzące z Powiatu Kamieńskiego. Codzienne życie Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Lubinie zorganizowane jest w grupach rodzinkowych. Każda rodzinka posiada własne zaplecze kuchenne-jadalne. Dzieci samodzielnie wykonują wiele prac porządkowych. Zadaniem placówki jest nauczyć dzieci kochać i być kochanym, wzmacniać w nich poczucie bezpieczeństwa, poczucia własnej wartości. Z dziećmi pracuje profesjonalny zespół wychowawców wspierany kadrą specjalistyczną. W 2015 roku placówka obchodziła 50-lecie swojej działalności.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Wiselce funkcjonuje nieprzerwanie od 1955 r. Jest placówką socjalizacyjno-specjalistyczno-terapeutyczno-interwencyjną. Dysponuje 28 miejscami opieki całodobowej dla dzieci nie mogących z różnych względów zamieszkiwać w domu rodzinnym. W Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Wiselce na dzień 31.12.2014r. umieszczonych było łącznie 27 dzieci, w tym 22 to dzieci pochodzące z Powiatu Kamieńskiego. Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Wiselce zapewnia dzieciom ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie. Z należytą troską i starannością zaspokaja ich niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, edukacyjne, zdrowotne oraz religijne.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze funkcjonujące na terenie Powiatu Kamieńskiego w swoich działaniach pracownicy kierują się przede wszystkim: dobrem dziecka, potrzebą wyrównania deficytów rozwojowych, koniecznością wspierania rozwoju dziecka poprzez umożliwienie odpowiedniego kształcenia, rozwojem zainteresowań i indywidualnych oddziaływań wychowawczych, poszanowaniem praw rodziców wynikających z przepisów prawa rodzinnego, a przede wszystkim prawa do kontaktów z dzieckiem w celu utrzymanie więzi dziecka z rodziną

oraz podejmowaniem pracy z rodziną dziecka umożliwiającą powrót do domu rodzinnego.

W celu zaspokojenia potrzeb dzieci i prawidłowym wykonywaniem swej funkcji współpracują z wieloma instytucjami jak: z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim, ośrodkami pomocy społecznej właściwymi ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu rodziców dzieci, Ośrodkiem Adopcyjno-Opiekuńczym w Szczecinie, szkołami, sądami rodzinnymi, kuratorami sądowymi oraz z wieloma organizacjami, instytucjami i osobami fizycznymi, które mają na celu wspieranie pracowników w pracy z dzieckiem i jego rodziną.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze od lat są placówkami znanymi z podejmowania różnego typu działań zmierzających do utrzymania wysokiego poziomu usług opiekuńczych oraz odpowiednich standardów. Patrząc z perspektywy ponad 50 lat istnienia placówek, dorobek opiekuńczo-wychowawczy domów dziecka związany jest z ciągłością zmian, z przeobrażeniami systemowymi, organizacyjnymi i kadrowymi.

Poniższa tabela prezentuje stan dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego w latach 2012-2014 z podziałem na liczbę umieszczonych dzieci pochodzących z Powiatu Kamieńskiego i pochodzących z innych powiatów.

Tabela nr 39. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego w latach 2012-2014

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Lubinie	30	27	22
Dzieci z Powiatu Kamieńskiego	17	15	11
Dzieci z innych powiatów	13	12	11
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Wiselce	20	25	27
Dzieci z Powiatu Kamieńskiego	12	19	22
Dzieci z innych powiatów	8	6	5
Razem	50	52	49
Dzieci z Powiatu Kamieńskiego	29	34	33
Dzieci z innych powiatów	21	18	16

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim

W latach 2012 - 2014 liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego pozostaje na tym samym poziomie.

W latach 2012 - 2014 zachowany jest podobny poziom liczby dzieci pochodzących z innych powiatów, przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie Powiatu Kamieńskiego. Liczba dzieci pochodzących z innych powiatów stanowi 1/3 ogółu wszystkich dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

6.6. Obszar „Ochrona osób starszych”

6.6.1. Opieka nad osobami starszymi

Powiat Kamieński prowadzi jeden **Dom Pomocy Społecznej w Śniatowie** stałego pobytu przeznaczony dla 75 osób przewlekłe somatycznie chorych. Działa na podstawie Decyzji Wojewody Zachodniopomorskiego Nr 20/2007 z dnia 22 listopada 2007 r. oraz w oparciu o Statut Domu Pomocy Społecznej w Śniatowie będący załącznikiem do Uchwały XXXIX/306/2006 Rady Powiatu w Kamieniu Pomorskim z dnia 26 października 2006 r. w sprawie nadania Statutu Domowi Pomocy Społecznej w Śniatowie.

Dom Pomocy Społecznej położony jest we wsi Śniatowo w gminie Kamień Pomorski usytuowany na działce o pow. 8,44 ha. na terenie założenia parkowego wpisanego decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w 1979r. do rejestru zabytków.

Dom zapewnia mieszkańcom całodobową opiekę oraz zaspakaja niezbędne potrzeby bytowe, społeczne i religijne na poziomie obowiązującego standardu, ze szczególnym uwzględnieniem wolności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. W budynku znajdują się następujące pomieszczenia: pokoje mieszkalne, ogólnodostępne pomieszczenia higienicznosanitarne, pokoje dziennego pobytu, kuchenki pomocnicze, jadalnia, gabinet medycznej pomocy doraźnej, pomieszczenia do terapii zajęciowej, pomieszczenia do rehabilitacji, pomieszczenia pomocnicze do prania i suszenia, pokój gościnny, miejsce kultu religijnego oraz palarnia.

Dom Pomocy Społecznej w Śniatowie to czterokondygnacyjny budynek, z czego jedną kondygnację stanowi podziemie, w którym mieści się kuchnia oraz pralnia. Do budynku

prowadzą cztery bezpośrednie wejścia, w tym dwa gospodarcze. Przez wejście główne do budynku wchodzi się po kilku schodach wewnętrznych. Drugie wejście dla mieszkańców usytuowane jest w tylnej stronie budynku na wysokim parterze, do którego prowadzą schody oraz podjazd dla wózków inwalidzkich. Pomieszczenia higieniczno-sanitarne znajdują się na każdej kondygnacji budynku i wyposażone są w dodatkowe uchwyty ściennie, ściennie – podłogowe, przywannowe, siodelka natryskowe, krzesła kąpielowe oraz maty antypoślizgowe ułatwiające korzystanie z węzłów higieniczno – sanitarnych. Wszystkie pokoje i pomieszczenia w budynku wyposażone są w najnowszej generacji system przyzywowy oraz system PPOŻ. W obawie bezpieczeństwa naszych mieszkańców i pracowników cały obiekt oraz otoczenie jest monitorowane przez 24h na dobę. Korytarze w budynku są wystarczająco szerokie od 2 m do 2,3 m, co umożliwia swobodne przemieszczanie się na wózkach inwalidzkich oraz bezkolizyjne mijanie się dwóch wózków. Klatki schodowe posiadają poręcze ułatwiające przemieszczanie się między kondygnacjami. Budynek wyposażony jest w windę osobową. Droga dojazdowa do budynku DPS jest utwardzona, pokryta asfaltem.

Tabela nr 40 . Struktura osób umieszczonych w latach 2012 – 2014

L.P.	Mieszkańcy DPS	2012	2013	2014	Ogółem
1.	Kobiety	7	9	11	27
2.	Mężczyźni	11	15	10	36
	Ogółem	18	24	22	64

Źródło: Dane przekazane przez Dom Pomocy Społecznej w Śniatowie

Tabela nr 41. Struktura mieszkańców DPS umieszczonych w latach 2012 – 2014 z orzeczeniem o niepełnosprawności

Stopień niepełnosprawności	Powiatowy Zespół d/s Orzekania o Niepełnosprawności			Lekarz Orzecznik ZUS			
	2012	2013	2014	Grupa	2012	2013	2014
Lekki	1	0	0	I	6	9	5
Umiarkowany	2	2	4	II	4	3	2
znaczny	4	8	9	III	1	2	1
Razem	7	10	13	Razem	11	14	8

Źródło: Dane przekazane przez Dom Pomocy Społecznej w Śniatowie

Tabela nr 42. Mieszkańcy Powiatu Kamieńskiego skierowani do Domu Pomocy Społecznej w Śniatowie w latach 2012 – 2014

L.P.	Mieszkańcy	2012	2013	2014	Ogółem
1.	Kobiety	7	8	15	30
2.	Mężczyźni	11	13	15	39
	Ogółem	18	21	30	69

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim

Jak wynika z powyższej tabeli, w roku 2012 do Domu Pomocy Społecznej w Śniatowie skierowano 18 osób, w roku 2013 – 31, natomiast w roku 2014 – 30 osób.

Tabela nr 43. Stan mieszkańców przebywających i oczekujących na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej w Śniatowie w latach 2012 – 2014

L.P.	Mieszkańcy	2012	2013	2014
1.	przebywające	75 + 1 osoba umieszczona w ramach akcji „Zima”	75 + 1 osoba umieszczona w ramach akcji „Zima”	75 + 3 osoby umieszczone w ramach akcji „Zima”
2.	oczekujące	0	0	0

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim

Jak wynika z powyższej tabeli, Dom Pomocy Społecznej w Śniatowie ma wykorzystane wszystkie miejsca tj. 75, a ponadto corocznie Dom jest przygotowany w ramach akcji „Zima” do przyjęcia kilku osób wymagających szczególnej troski z uwagi na trudne warunki atmosferyczne.

Tabela nr 44. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Śniatowie w latach 2012 – 2014

2012	2013	2014
2 785,95	2 857,95	2 949,39

Źródło: Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim

Powyższa tabela prezentuje średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Śniatowie w latach 2012 – 2014.

W roku 2012 wynosił 2 785,95 zł na jednego mieszkańca, w roku 2013 - 2 857,95 zł, natomiast w roku 2014 - 2 949,39 zł.

7. Analiza SWOT

Analiza SWOT stała się podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych w dokumentach strategicznych. Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i mocnych stron polityki rozwiązywania problemów społecznych oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed strategią rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Kamieńskim.

SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

1. **„mocnych stron”** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony strategii rozwiązywania problemów społecznych, które należy wykorzystać sprzyjając będą jej rozwojowi (utrzymać je jako mocne i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
2. **„słabych stron”** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony polityki rozwiązywania problemów społecznych, które niewyeliminowane utrudniać będą jej rozwój (ich oddziaływanie należy minimalizować);
3. **„szans”** – uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności Powiatu Kamieńskiego, ale które mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych działaniach mogą być wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi polityki rozwiązywania problemów społecznych;
4. **„zagrożeń”** – uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności, ale które mogą stanowić zagrożenie dla skutecznej realizacji polityki rozwiązywania problemów społecznych (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na zarządzanie obszarem tej polityki).

Przedstawiona poniżej analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń jest syntezą poszczególnych obszarów polityki rozwiązywania problemów społecznych przyjętych w założeniach do części strategicznej tego dokumentu. Poniższy zbiór informacji o mocnych i słabych stronach polityki rozwiązywania problemów społecznych i stojących przed nią szansach i zagrożeniach jest uzgodnioną wypadkową wiedzy o stanie i potrzebach polityki rozwiązywania problemów społecznych Powiatu Kamieńskiego ułożonych przekrojowo.

Analiza SWOT jest kontynuacją oraz podsumowaniem diagnozy stanu i w niej znajduje uzasadnienie większość rozstrzygnięć

Obszar „Bezrobocie”

Mocne strony	Słabe strony
wysokie kwalifikacje kadry zarządzającej Powiatowym Urzędem Pracy w Kamieniu Pomorskim oraz przygotowany merytorycznie personelwieloletnie doświadczenie w świadczeniu usługdbałość o jakość świadczonych usługwysoka efektywność PUP w zakresie pozyskiwania dodatkowych środków finansowych w ramach ogłaszanych konkursów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz Funduszu Pracymożliwość wykorzystania środków finansowych na realizację zadań PUP w Kamieniu Pomorskim w ramach nowego okresu programowania 2014-2020utworzony Punkt Powiatowego Urzędu Pracy w Woliniepartnerstwo z sektorem ekonomii społecznej	utrzymujący się od lat wysoki poziom bezrobocia w powiecie kamieńskim, pomimo dużych środków finansowych zaangażowanych w ciągu ostatnich lat na promocję, łagodzenie skutków bezrobocia oraz aktywizację zawodowązauważalny w ciągu ostatnich lat spadek wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej w powiecie kamieńskim, wysoki i wykazujący tendencję wzrostową wskaźnik bezrobocia dotyczący osób do 25 r. ż. i po 50 roku życia, bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowegosezonowość rynku pracybrak korelacji pomiędzy obszarem edukacji a obszarem rynku pracy (rodzaj kształcenia niedostosowany do rynku pracy)słabo rozwinięty sektor podmiotów ekonomii społecznej (spółdzielnie socjalne)słabo rozwinięty transport publiczny na poziomie Powiatu Kamieńskiegospadek w ciągu ostatnich lat w powiecie liczby podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczneutrzymujący się od lat bardzo wysoki poziom osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy wśród ogółu bezrobotnychutrzymujący się od lat bardzo wysoki poziom osób bez kwalifikacji zawodowych oraz wykształcenia średniego
Szanse	Zagrożenia
możliwość współfinansowania działań skierowanych do osób bezrobotnych z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Pracyzawiązane partnerstwo z jednostkami organizacyjnymi samorządu powiatowego, gmin oraz organizacji pozarządowych	niekorzystna sytuacja mikroekonomiczna powodująca redukcję etatów niż zwiększanie zatrudnienia, co w konsekwencji może skutkować wzrostem stopy bezrobocia,bezrobocie jawne i ukrytewystępująca ukryta „szara strefa zatrudnienia”występowanie negatywnego zjawiska „bezrobotny styl życia”występowanie zjawiska „dziedziczenia bezrobocia w rodzinach zagrożonych wykluczeniem społecznym”„znaczenie pieniędzy”, którymi dysponuje powiatowy urząd pracy polegający na konieczności przeznaczania środków finansowych na aktywizację osób z określonych grup zgodnie

z opracowanymi programami na szczeblu centralnym lub regionalnym, które niewątpliwie pozwalają objąć wsparciem większą grupę osób bezrobotnych, lecz ograniczają swobodę działań, niejednokrotnie wykluczając osoby bezrobotne niespełniające żądanego kryterium z możliwości uzyskania wsparcia, np. osoby między 30 i 50 rokiem życia

- postęp techniczny i technologiczny wprowadzający do procesów produkcji nowe rozwiązania, które przyczyniają się do redukcji zatrudnienia, ze względu dezaktualizację posiadanych kwalifikacji lub ich brak
- brak równowagi na rynku pracy w relacjach pracodawca-pracownik (rynek pracodawców),
- zmieniające się uwarunkowania prawne
- system edukacyjny oparty na zasadach ekonomii, preferujący tańsze kształcenie ogólne większej ilości uczniów, niż droższe kształcenie zawodowe, dające „twarde” kwalifikacje i większe szanse na znalezienie zatrudnienia przy należyтым doborze kierunków kształcenia (zauważalna w ciągu ostatnich kilku lat tendencja wzrostowa wśród rejestrowanych osób bez kwalifikacji zawodowych)
- utrudnienia dojazdu do pracy.

Obszar „Niepełnosprawność”

Mocne strony	Słabe strony
• postęp w likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się• organizacja imprez integracyjnych z udziałem ON• rozwinięta sieć placówek prowadzona przez organizacje pozarządowe• wykwalifikowana kadra pracownicza w placówkach, do których uczęszczają osoby niepełnosprawne,• zapewnienie możliwości dostępu do poradnictwa specjalistycznego: psychologicznego i prawnego• wzrost społecznej akceptacji ON	• niewystarczająca liczba pracowników i wolontariuszy świadczących opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym• niska świadomość społeczeństwa dotycząca praw osób niepełnosprawnych• niewystarczająca liczba inicjatyw umożliwiających integrację ON z pełnosprawnymi mieszkańcami powiatu• ograniczone środki finansowe na wspieranie osób niepełnosprawnych• niski wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynikający z: braku dofinansowania miejsc pracy, niskie i niedostosowane wykształcenie do potrzeb rynku pracy• lęk ze strony pracodawcy przed zatrudnieniem osoby niepełnosprawnej• brak ofert wsparcia osób niepełnosprawnych w postaci: dziennego domu pobytu dla osób

	starszych, środowiskowego domu samopomocy, usług specjalistycznych – domowych, mieszkań chronionych, wspieranych, żłobków oraz innych ośrodków wsparcia, zakładów pracy chronionej • brak szkoleń dla pracodawców i pracowników• niedostosowanie placówki, urzędy, infrastruktura drogowa, do potrzeb osób niepełnosprawnych (bariery)• brak wsparcia dla rodziców, którym rodzi się dziecko niepełnosprawne• niewystarczające środki finansowe w budżecie powiatu na wkład własny wymagany w konkursach• brak dofinansowania do rehabilitacji osób starszych (po 25 roku życia - zakończeniu edukacji)• mała aktywność, niechęć do zmian, niska samoocena ON, szczególnie w obszarach wiejskich• brak pełnych danych o rzeczywistej liczbie i skali potrzeb ON• utrudniony dostęp do specjalistów dla osób chorych psychicznie i ograniczony dostęp do świadczonych usług
Szanse	Zagrożenia
• łatwy dostęp do informacji dotyczących zagadnień związanych z niepełnosprawnością,• możliwość wykorzystania środków finansowych w ramach nowego okresu programowania 2014-2020• wspomaganie finansowe ze strony PFRON• postęp medyczny i nowe formy indywidualnej opieki, prowadzonej w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej	• niestabilne i ograniczone finansowanie zadań realizowanych ze środków PFRON• zagrożenie poczucia bezpieczeństwa spowodowane redefinicją pojęcia niepełnosprawności• postęp technologiczny determinujący wzrost cen specjalistycznego sprzętu dla ON• starzejące się społeczeństwo

Obszar „Przemoc w rodzinie”

Mocne strony	Słabe strony
• funkcjonowanie gminnych zespołów interdyscyplinarnych• duże zaangażowanie policji na współpracę z różnymi instytucjami• szereg akcji informacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie prowadzonych przez instytucje• precyzyjna, umocowania w przepisach	• zbyt niska świadomość społeczeństwa• niechęć do ujawniania występowania zjawiska przemocy w rodzinie przez ofiary przemocy• znieczulica środowiskowa na temat występowania przemocy w rodzinach sąsiadów• zubożenie społeczeństwa powodujące frustracje i przemoc na tle braku zaspokojenia podstawowych potrzeb

prawnych procedura „Niebieskiej Karty” • obejmowanie programem korekcyjno-edukacyjnym sprawców przemocy• szeroka oferta szkoleniowa przedstawiana instytucjom w celu możliwości podnoszenia kwalifikacji i kompetencji osób zobligowanymi do niesienia pomocy ofiarom i sprawcom przemocy• funkcjonowania na terenie powiatu dwóch poradni psychologiczno-pedagogicznych• dostęp do pomocy prawnej i psychologicznej prowadzonej w ramach interwencji kryzysowej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim• współpraca z organizacjami pozarządowymi	• silnie utrwalone mity i stereotypy w rodzinach• zbyt rozbudowana procedura NK (druk) zniechęcająca osoby uprawnione do zakładania NK do wszczęcia procedur• zbyt uboga oferta oddziaływań terapeutycznych dla sprawców przemocy• niskie zaangażowanie w reagowaniu i rozpoznawaniu syndromów występowania zjawiska przemocy w rodzinie przez pracowników oświaty i służby zdrowia• niewystarczające środki finansowe w budżetach jednostek samorządu na działania profilaktyczne przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie oraz na wymagany wkład własny w przypadku aplikowania o środki unijne• brak narzędzi do obowiązkowego uczestnictwa sprawców przemocy w programach korekcyjno-edukacyjnych• brak placówek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie• brak aktów prawnych do natychmiastowej izolacji sprawcy właścicieli lokalów
Szanse	Zagrożenia
• stosowanie środków zapobiegawczych przez wymiar sprawiedliwości i organy ścigania• działanie zespołów interdyscyplinarnych• wzrost liczby szkoleń• możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych	• ubożenie społeczeństwa• bezrobocie• wtórna wiktymizacja ofiar⁶• problemy alkoholowe,• bierność środowiska i świadków przemocy,• długi tryb postępowania karnego• poczucie bezkarności sprawców• znikome zaangażowanie oświaty i służby zdrowia• ryzyko występowania wykluczenia społecznego• bierność rodzin dotkniętych problemem przemocy

⁶ **Wiktymizacja wtórna** ma miejsce wówczas, kiedy ofiara przestępstwa doznaje kolejnej (wtórnej) krzywdy ze strony innych osób - otoczenia, rodziny, bliskich. Nacechowane brakiem empatii, krzywdzące postawy innych ludzi są często wynikiem ciekawości, niewiedzy, nieumiejętności wczucia się w sytuację cierpiącej osoby. Są także - zdecydowanie zbyt często - spowodowane przez stereotypy, skutkujące potępieniem i stygmatyzacją ofiary. Tego rodzaju reakcje otoczenia są szczególnie widoczne (i bolesne dla ofiar) wobec osób, które ucierpiały w efekcie przestępstw na tle seksualnym oraz przemocy w rodzinie. Wciąż w różnych grupach społecznych pokutuje przekonanie o tym, że ofiara gwałtu musiała sprowokować sprawcę, że bitej żonie najwyraźniej odpowiada związek z oprawcą albo, że dziecko musiało sobie zasłużyć na solidne lanie. Moc tych stereotypów zdaje się nieco słabnąć, jednak wciąż są istotną siłą kształtującą poglądy dużej części społeczeństwa. Trudno się zatem dziwić, że ofiary zgwałceń czy przemocy w rodzinie z tak dużym oporem opowiadają o tym, co je spotkało lub nie mówią o tym wcale.

Obszar „Dziecko i rodzina”

Mocne strony	Słabe strony
• regulacje prawne określające działania w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną• wysokie kwalifikacje pracowników pomocy społecznej• funkcjonująca w Powiecie Kamieńskim instytucjonalna i rodzinna piecza zastępcza• wykwalifikowana kadra zatrudniona w placówkach opiekuńczo-wychowawczych• dobra współpraca pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego	• zwiększająca się niewydolność wychowawcza rodziców biologicznych• zbyt mała liczba powstających rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych• postępująca demoralizacja młodzieży• niewystarczająca profilaktyka i brak intensywnej terapii we wczesnych fazach uzależnień dzieci i młodzieży• niewystarczająca liczba specjalistów pracujących z rodziną• brak mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających pieczę zastępczą• brak środków finansowych na świadczenia fakultatywne• niewielkie zainteresowanie społeczności do pełnienia funkcji rodzin zastępczych• migracje zagraniczne rodziców• negatywne programy i reportaże w mediach kształtujące postawę wobec osób pełniących funkcję rodzin zastępczych• niewydolność wychowawczo-opiekuńcza rodziców• spadek liczby zawierania małżeństw• pogarszająca się stopa życiowa rodzin z powodu ubóstwa i bezrobocia• mała liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz wsparcia rodzin• brak w gminach asystentów rodzin i rodzin wspierających• zbyt niska liczba powrotów dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do domu rodzinnego• bierność rodziców biologicznych do podejmowania działań na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej do domu rodzinnego
Szanse	Zagrożenia
• rozwój rodzinnej pieczy zastępczej• wspieranie pieczy zastępczej ze strony państwa	• ograniczone środki finansowe na realizację zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej• wzrost liczby rodzin zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym• brak kandydatów na rodziny zastępcze• wzrastająca liczba dzieci i młodzieży podejmujących zachowania ryzykowne• wzrost liczby dzieci wymagających specjalnych potrzeb edukacyjnych• dziedziczenie ubóstwa i bezradności• eurosieroctwo

Obszar „Ochrona osób starszych”

Mocne strony	Słabe strony
• działające organizacje pozarządowe – Związek Inwalidów, Emerytów i Rencistów oraz gminne koła• prężnie działające Uniwersytety Trzeciego Wieku• atrakcyjne położenie Powiatu Kamieńskiego w strefie nadmorskiej pod względem rekreacyjno-wypoczynkowym• specyfika miasta Kamień Pomorski - miasto uzdrowiskowe	• brak ośrodków wsparcia dziennego dla osób starszych• brak odpowiedniego zabezpieczenia finansowego• słabo rozwinięty wolontariat• bariery architektoniczne• brak aktywności fizycznej osób starszych• zbyt mało ofert dotyczących aktywizacji dla osób starszych• poczucie alienacji wśród osób starszych• niewystarczająca opieka środowiskowa• osłabiające się więzi rodzinne• coraz częstsze występowanie zjawiska singularyzacji starości⁷• migracja zewnętrzna ludzi młodych pozostawiających rodziców bez wsparcia• niewystarczające środki finansowe na realizację zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej i ochrony zdrowia• brak specjalistów z dziedziny geriatry
Szanse	Zagrożenia
• Program „Senior-WIGOR” na lata 2015-2020, wspierający finansowo jednostki samorządu terytorialnego w prowadzeniu domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym	• migracja zewnętrzna ludzi młodych pozostawiających rodziców bez wsparcia• starzejące się społeczeństwo• wzrost cen usług medycznych, rehabilitacyjnych, przedmiotów medycznych, leków itp.

⁷ **Singularyzacja starości** - samotne zamieszkiwanie osób starszych spowodowane konsekwencją demograficznego starzenia się społeczeństwa,

8. Misja

Misja to zwięzłe i realistyczne sformułowanie celów, kierunków działań w celu zapewnienia skutecznej polityki społecznej.

Misją polityki społecznej Powiatu Kamieńskiego jest wsparcie społeczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, przeciwdziałanie bezrobociu i ubóstwu, wsparcie osób niepełnosprawnych, przeciwdziałanie zjawisku występowania przemocy w rodzinie, poprawa bezpieczeństwa socjalnego i zdrowotnego oraz doskonalenie systemu pieczy zastępczej.

Spełnienie w/w misji wymagać będzie aktywnej polityki społecznej przy wykorzystaniu wszelkich dostępnych zasobów i środków własnych oraz pozyskanych ze źródeł zewnętrznych. W realizacji swych zadań Powiat Kamieński opierać się będzie na założeniach wzmacniania roli rodziny, zminimalizowania zagrożeń związanych z patologiami społecznymi oraz prowadzenia rehabilitacji osób niepełnosprawnych.

9. Cele strategiczne, operacyjne i kierunki działań

Kolejnym etapem opracowania niniejszej strategii jest sprecyzowanie celów strategicznych, operacyjnych oraz kierunków działań.

Cel strategiczny nr 1.

Ograniczenie liczby osób bezrobotnych i przeciwdziałanie długotrwałym skutkom bezrobocia.

Cele operacyjne:

- 1.1.** *Rozwijanie różnorodnych form pomocy i wsparcia na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy.*

Kierunki działań:

- 1.1.1. Organizacja różnych form pomocy i wsparcia na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

- 1.2.** *Promocja zatrudnienia, aktywizacja osób bezrobotnych, oraz podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób poszukujących pracy oraz osób długotrwale bezrobotnych.*

Kierunki działań:

- 1.2.1. Organizacja różnych form aktywizacji osób bezrobotnych.
1.2.2. Organizacja kursów, szkoleń, warsztatów podnoszących kompetencje osób poszukujących pracy lub długotrwale bezrobotnych.

- 1.3.** *Opracowanie projektów/programów dla grup dewaloryzowanych⁸ na powiatowym rynku pracy.*

⁸ **Grupa dewaloryzowana** – „grupy wykluczone społecznie”, „grupy osób będących w trudnej sytuacji/położeniu na rynku pracy”, czy też „grupy problemowe na rynku pracy”. Są to grupy osób związanych z tzw. wtórnym, drugorzędnym, pobocznym rynkiem pracy, gdzie fluktuacja zatrudnienia jest bardzo wysoka, warunki pracy (wynagrodzenie, podnoszenie kwalifikacji, itp.) zdecydowanie gorsze, a okresy bezrobocia częstsze (wielokrotne bezrobocie). Do takich grup wykluczonych zaliczamy całe grupy społeczne (np. młodzież), a czasem osoby borykające się z problemami akceptacji społecznej np. osoby opuszczające młodzieżowe ośrodki wychowawcze, zakłady poprawcze czy też zakłady karne, osoby niepełnosprawne, osoby powyżej 50 r.ż., mieszkańcy obszarów wiejskich, kobiety.

Kierunki działań:

1.3.1. Realizacja projektów/programów dla grup dewaloryzowanych na powiatowym rynku pracy.

1.4. *Przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia bezrobocia i przeciwdziałanie negatywnemu zjawisku jakim jest tzw. „bezrobotny styl życia”.*

Kierunki działań:

1.4.1. Przeprowadzenie kampanii społecznych

1.5. *Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości.*

Kierunki działań:

1.5.1. Pomoc przy utworzeniu działalności gospodarczej prowadzonej na własny rachunek.

1.6. *Współpraca z podmiotami ekonomii społecznej.*

Kierunki działań:

1.6.1. Pomoc w załatwieniu wszelkich spraw przy utworzeniu socjalnych spółdzielni.

Harmonogram działań:

Działania ciągłe w latach 2016-2022

Wskaźnik monitorujący:

- 1) liczba przeprowadzonych i opracowanych projektów/programów;
- 2) liczba osób biorących udział przeprowadzonych i opracowanych projektach/programach;
- 3) liczba osób objętych wsparciem;
- 4) liczba zorganizowanych form aktywizacji.

Podmiot odpowiedzialny za realizację (wiodący):

Powiatowy Urząd Pracy w Kamieniu Pomorskim

Źródła dofinansowania:

- 1) Fundusz Pracy;
- 2) środki z budżetu państwa,
- 3) środki zewnętrzne z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- 4) dotacje.

Cel strategiczny nr 2.

Doskonalenie systemu wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym osób niepełnosprawnych i starszych.

Cele operacyjne:

2.1. Opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2022.

Kierunki działań:

2.1.1. Realizacja Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych

2.2. Pomoc rodzinom osób niepełnosprawnych i starszych w sprawowaniu opieki nad tymi osobami.

Kierunki działań:

2.2.1. Wspieranie i promowanie działań mających na celu powstawanie placówek wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych i starszych.

2.2.2. Wspieranie i promowanie działań w opiece i rehabilitacji nad osobami zależnymi w warunkach domowych.

2.3. Rozwój sieci wolontariatu.

Kierunki działań:

2.3.1. Powołanie Grup Wolontariackich.

2.3.2. Wspieranie wszelkich akcji organizowanej przez wolontariuszy.

- 2.4. *Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym osób niepełnosprawnych i starszych.*

Kierunki działań:

2.4.1. Uruchomienie linii on-line poradnictwa specjalistycznego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym osób niepełnosprawnych i starszych.

2.4.2. Zwiększenie dostępności do różnych specjalistów w zakresie poradnictwa specjalistycznego prowadzonego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim.

- 2.5. *Współdziałanie z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym osób niepełnosprawnych i starszych.*

Kierunki działań:

2.5.1. Wspieranie działań w zakresie tworzenia zakładów aktywności zawodowej, spółdzielni socjalnych i innych form.

2.5.2. Wspieranie i promowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej, zakładu aktywności zawodowej, środowiskowego domu samopomocy i innych form wsparcia.

- 2.6. *Dostępność informacji na temat form pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym osób niepełnosprawnych i starszych.*

Kierunki działań:

2.6.1. Opracowanie biuletynu informacyjnego na temat form pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, osób niepełnosprawnych i starszych.

- 2.7. *Doskonalenie kadry specjalistycznej zajmującej się osobami niepełnosprawnymi i starszymi.*

Kierunki działań:

2.7.1. Organizacja szkoleń dla kadry specjalistycznej zajmującej się osobami niepełnosprawnymi i starszymi.

2.7.2. Umożliwienie podnoszenia kwalifikacji i kompetencji dla kadry specjalistycznej zajmującej się osobami niepełnosprawnymi i starszymi w ramach działalności jednostek pomocy społecznej, organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Kamieniu Pomorskim.

2.8. Poprawa jakości świadczonych usług przez Dom Pomocy Społecznej w Śniatowie

Kierunki działań:

2.8.1. Zamontowanie nowej windy.

2.8.2. Organizacja szkoleń dla kadry terapeutyczno-opiekuńczej mających na celu przypomnienie i pogłębienie wiedzy na temat osób starszych i niepełnosprawnych.

Harmonogram działań:

Działania ciągłe w latach 2016-2022

Wskaźnik monitorujący:

- 1) liczba powstałych ośrodków wsparcia dziennego;
- 2) liczba przeprowadzonych i opracowanych projektów/programów;
- 3) liczba osób biorących udział przeprowadzonych i opracowanych projektach/programach;
- 4) liczba osób objętych wsparciem;
- 5) liczba zorganizowanych form aktywizacji;
- 6) liczba wolontariuszy;
- 7) liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji, warsztatów, itp.;
- 8) liczba pracowników podnoszących własne kwalifikacje i kompetencje.

Podmiot odpowiedzialny za realizację:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim,
- 2) Powiatowy Urząd Pracy w Kamieniu Pomorskim,
- 3) Dom Pomocy Społecznej w Śniatowie,
- 4) placówki oświatowe,
- 5) organizacje pozarządowe.

Źródła dofinansowania:

- 1) środki własne samorządu,
- 2) Fundusz Pracy,
- 3) środki z budżetu państwa,
- 4) środki z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- 5) PFRON,
- 6) dotacje.

Cel strategiczny nr 3.

Przeciwdziałanie zjawisku występowania przemocy w rodzinie oraz promowanie właściwych postaw społecznych ważnych dla przeciwdziałania przemocy

Cele operacyjne:

3.1. Opracowanie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kamieńskim na lata 2017- 2022

Kierunki działań:

3.1.1. Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kamieńskim.

3.2. Zapewnienie należytej pomocy osobom/rodzinom dotkniętych przemocą w rodzinie.

Kierunki działań:

3.2.1. Uruchomienie wsparcia on-line dla ofiar przemocy.

3.2.2. Zwiększenie dostępności do specjalistów dla ofiar przemocy.

3.3. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie

Kierunki działań:

3.3.1. Opracowanie zasad współpracy pomiędzy jednostkami pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego w zakresie kierowania i motywowania sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.

3.4. Organizacja akcji informacyjnych mających na celu ograniczenie występowania zjawiska przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

3.4.1. Kolportaż wszelkich ulotek na terenie Powiatu Kamieńskiego mogących mieć wpływ na ograniczenie występowania zjawiska przemocy w rodzinie.

3.4.2. Organizacja akcji, konferencji informacyjnych mających na celu ograniczenie występowania zjawiska przemocy w rodzinie.

3.4.3. Organizacja kampanii społecznej na temat reagowania na wszystkie rodzaje przemocy.

3.5. Monitorowanie działań związanych z zakładaniem „Niebieskiej Karty” sprawcom przemocy.

Kierunki działań:

3.5.1. Współpraca z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi i innymi jednostkami.

3.6. Doskonalenie kadry specjalistycznej zajmującej się zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

3.6.1. Organizacja szkoleń, warsztatów, konferencji dla kadry specjalistycznej zajmującej się zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Harmonogram działań:

Działania ciągłe w latach 2016-2022

Wskaźnik monitorujący:

- 1) liczba przeprowadzonych akcji informacyjnej;
- 2) liczba osób biorących udział przeprowadzonych akcjach, projektach/programach;
- 3) liczba osób objętych wsparciem;
- 4) liczba założonych „Niebieskich Kart”;
- 5) liczba zorganizowanych szkoleń, konferencji, warsztatów, itp.;
- 6) liczba pracowników podnoszących własne kwalifikacje i kompetencje.

Podmiot odpowiedzialny za realizację:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim,
- 2) jednostki organizacyjne pomocy społecznej samorządu powiatowego oraz samorządów gminnych,
- 3) placówki służby zdrowia,
- 4) placówki oświatowe,
- 5) Powiatowa Komenda Policji
- 6) organizacje pozarządowe.

Źródła dofinansowania:

- 1) środki własne samorządów,
- 2) środki z budżetu państwa,
- 3) środki zewnętrzne z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- 4) dotacje.

Cel strategiczny nr 4.

Rozwijanie systemu wspierania rodzin mających trudności w funkcjonowaniu i wypełnianiu swoich ról oraz systemu wspierania rodzicielstwa zastępczego

Cele operacyjne:

4.1. *Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji.*

Kierunki działań:

4.1.1. Opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Rodziny.

4.1.2. Zwiększenie dostępności do specjalistów w ramach poradnictwa specjalistycznego prowadzonego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim.

4.2. *Zwiększenie liczby dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.*

Kierunki działań:

4.2.1. Współpraca z asystentami rodzin, pracownikami socjalnymi na rzecz powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.

4.2.2. Organizacja spotkań integracyjnych mających na celu odbudowania lub pogłębienia więzi pomiędzy dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej a rodzicami biologicznymi.

4.3. *Zwiększenie kompetencji wychowawczo-opiekuńczych rodziców zastępczych.*

Kierunki działań:

4.3. Organizacja szkoleń, warsztatów, konferencji dla rodziców zastępczych mających na celu zwiększenie kompetencji wychowawczo-opiekuńczych.

4.4. *Zapewnienie wszechstronnej pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze i inne wymienione w ustawie o pomocy społecznej.*

Kierunki działań:

4.4.1. Pomoc usamodzielnianym poprzez wypłatę świadczeń pieniężnych na kontynuację nauki, pomoc rzeczową i zagospodarowanie.

- 4.4.2. Pomoc usamodzielnianym w znalezieniu pracy.
- 4.4.3. Pomoc usamodzielnianym w otrzymaniu mieszkania.
- 4.4.4. Wsparcie poprzez pracę socjalną.
- 4.4.5. Utworzenie mieszkania chronionego dla usamodzielnianych wychowanków.

4.5. *Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników instytucji pomocy społecznej i systemu wspierania rodziny.*

Kierunki działań:

- 4.5.1. Organizacja szkoleń, warsztatów, konferencji dla kadry specjalistycznej zajmującej się wspieraniem rodziny.

Wskaźnik monitorujący:

- 1) liczba podjętych działań w celu odbudowania więzi rodzicielskich pomiędzy dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej a rodzicami biologicznymi;
- 2) liczba dzieci, które powróciły do domów rodzinnych z pieczy zastępczej;
- 3) liczba przeprowadzonych programów, projektów, szkoleń, warsztatów itp. w celu podwyższenia kompetencji wychowawczych;
- 4) liczba osób objętych wsparciem;
- 5) liczba pracowników instytucji pomocy społecznej, którzy podnieśli kwalifikacje lub kompetencje zawodowe.

Harmonogram działań:

Działania ciągłe w latach 2016-2022

Podmiot odpowiedzialny za realizację:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim,
- 2) jednostki organizacyjne pomocy społecznej powiatu oraz gmin,
- 3) organizacje pozarządowe.

Źródła dofinansowania:

- 1) środki własne z budżetu powiatu i gmin,
- 2) środki z budżetu państwa,
- 3) środki zewnętrzne z Europejskiego Funduszu Społecznego,
- 4) dotacje.

10. Prognoza zmian w zakresie objętym strategią

W trakcie realizacji niniejszej strategii prognozuje się dokonanie pewnych zmian w poszczególnych jej obszarach:

Obszar „Bezrobocie” – spadek liczby bezrobotnych, poprawa dostępu do usług świadczonych przez PUP w Kamieniu Pomorskim, wzmocnienie kompetencji i kwalifikacji osób, które ubiegają się o zatrudnienie, zwiększenie szans osób bezrobotnych na zatrudnienie poprzez odpowiednie dostosowanie ich kwalifikacji do wymagań rynku pracy, ogólna aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Obszar „Niepełnosprawność” – podniesienie jakości życia osób niepełnosprawnych poprzez likwidację barier w różnych obszarach funkcjonowania, ogólna aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, powstanie nowych placówek wsparcia dziennego oraz podmiotów zajmujących się wsparciem tej grupy społecznej, zwiększenie kompetencji i kwalifikacji kadry zajmującej się wsparciem osób niepełnosprawnych, wzrost zaangażowania osób niepełnosprawnych w życie społeczne i zawodowe, wyeliminowanie zjawiska „bezrobocia wyuczonego”, rozwój sieci wolontariatu.

Obszar „Przemoc w rodzinie” – zmniejszenie występowania zjawiska przemocy w rodzinie poprzez edukację, informację i system wsparcia specjalistycznego dla sprawców i ofiar przemocy, zmniejszenie liczby zakładanych „Niebieskich kart”, ochrona ofiar przemocy, zwiększenie świadomości społecznej na temat reagowania na ww zjawisko, zwiększenie kompetencji i kwalifikacji kadry zajmującej się przemocą w rodzinie.

Obszar „Dziecko i rodzina” – zmniejszenie liczby dzieci przebywającej w pieczy zastępczej zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej, wspieranie osób objętych procesem usamodzielnienia, zwiększenie kompetencji rodziców biologicznych i kwalifikacji kadry

placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu.

Obszar „Ochrona osób starszych” – poprawa jakości życia osób starszych, zwiększenie kompetencji i kwalifikacji kadry opiekujących się osobami starszymi, likwidacja barier mieszkańców DPS w Śniatowie, wzrost aktywności osób starszych poprzez większy dostęp do sportu, rekreacji i aktywnego wypoczynku, powstawanie środowiskowych form opieki nad osobami starszymi, rozwój sieci wolontariatu, zwiększenie udziału seniorów w życiu społecznym, podniesienie jakości funkcjonowania osób starszych w środowisku zamieszkania.

11. Ramy finansowe

Prognozowane zmiany objęte mogą zostać osiągnięte poprzez współpracę i zaangażowanie wszystkich instytucji i podmiotów funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego zajmującymi się problematyką, której dotyczy niniejsza strategia oraz zabezpieczeniem lub posiadaniem odpowiednich środków finansowych.

W tabeli nr 45 przyjęto szacunkowy koszt realizacji zadań w poszczególnych kierunkach działania w oparciu o dotychczasowe średnie wydatki na zadania realizowane w ramach polityki społecznej. Podanie dokładniejszych wysokości środków planowanych na realizację działań nie jest możliwe ze względu na zbyt długi (kilkuletni) okres obowiązywania strategii, brak długookresowych źródeł finansowania oraz informacji o środkach pozabudżetowych.

Prognozowane wyżej zmiany nie mogą zostać osiągnięte bez odpowiednich nakładów finansowych. Jako źródła finansowania poszczególnych działań ujęto:

- 1) środki finansowe pochodzące z budżetu samorządu powiatowego finansowanego z jej dochodów,
- 2) środki przekazywane powiatowi z budżetu państwa w formie dotacji,
- 3) środki funduszy krajowych tj. PFRON,
- 4) środki finansowe pozyskane w ramach projektów systemowych i konkursowych (rządowych, ministerialnych oraz Unii Europejskiej).

W poniższej tabeli nr 45 wskazano również wskaźniki do osiągnięcia zakładanej prognozy zmian.

Tabela nr 45. Ramy finansowe oraz wskaźniki prognozy zmian w zakresie objętym strategią

L.P.	Cel strategiczny	Cel operacyjny	Kierunki działań	Ramy finansowe		Wskaźniki do prognozy zmian w zakresie objętym strategią	Uwagi
				Lata	Kwota zł		
1.	Cel strategiczny Nr 1 Ograniczenie liczby osób bezrobotnych i przeciwdziałanie długotrwałym skutkom bezrobocia	<i>1.1. Rozwijanie różnorodnych form pomocy i wsparcia na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy</i> <i>1.2. Promocja zatrudnienia, aktywizacja osób bezrobotnych, oraz podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób poszukujących pracy oraz osób długotrwale bezrobotnych</i> <i>1.3. Opracowanie projektów/programów dla grup dewaloryzowanych⁹ na powiatowym rynku pracy</i> <i>1.4. Przeciwdziałanie zjawisku dziedziczenia bezrobocia i przeciwdziałanie negatywnemu zjawisku jakim jest tzw. „bezrobotny</i>	Organizacja różnych form pomocy i wsparcia na rzecz osób bezrobotnych i poszukujących pracy Organizacja różnych form aktywizacji osób bezrobotnych Organizacja kursów, szkoleń, warsztatów podnoszących kompetencje osób poszukujących pracy lub długotrwale bezrobotnych. Realizacja projektów/programów dla grup defaworyzowanych na powiatowym rynku pracy	2016- 2022	do 42 000 000 tj. do 6 000 000 rocznie	Zmniejszenie bezrobocia w powiecie kamieńskim Organizowanie cyklicznych spotkań z pracodawcami	Środki pochodzące z Funduszu Pracy

		styl życia”.					
		1.5. Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości	Przeprowadzenie kampanii społecznych			Współpraca o charakterze merytorycznym	
		1.6. Współpraca z podmiotami ekonomii społecznej	Pomoc przy utworzeniu działalności gospodarczej prowadzonej na własny rachunek. Pomoc w załatwieniu wszelkich spraw przy utworzeniu socjalnych spółdzielni.				
2.	Cel strategiczny Nr 2 Doskonalenie systemu wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym osób niepełnosprawnych i starszych	2.1. <i>Opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2022</i>	Realizacja Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych	2016- 2022	W ramach posiadanych środków		
		2.2. <i>Pomoc rodzinom osób niepełnosprawnych i starszych w sprawowaniu opieki nad tymi osobami</i>	Wspieranie i promowanie działań mających na celu powstawanie placówek wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych i starszych. Wspieranie i promowanie działań w opiece i rehabilitacji nad osobami zależnymi w warunkach domowych.	2016- 2022 2016- 2022	do 700 tj. do 100 rocznie do 700 tj. do 100 rocznie przez cały okres objęty strategią	1) przeprowadzenie, co najmniej 6 akcji promujących 1) organizacja akcji pozyskiwania wolontariuszy 2) objęcie wsparciem wolontariuszy co najmniej 60 osób niepełnosprawnych i starszych przy założeniu, że w każdej gminie	Zadanie realizowane przez samorząd powiatowy wyłącznie w przypadku utworzenia placówek wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych i starszych przez samorządy gminne

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE KAMIENSKIM
NA LATA 2016 – 2022

						powstanie grupa wolontariacka, która obejmie pomocą co najmniej 10 osób niepełnosprawnych i starszych.	
2.3. <i>Rozwój sieci wolontariatu.</i>	Powołanie Grup Wolontariackich	2016- 2022	do 3500 tj. do 500 rocznie	Utworzenie 6 społecznych grup wolontariackich po 1 w każdej gminie	Wydatki związane z kosztami korespondencji i ogłoszeń w mediach lokalnych		
	Wspieranie wszelkich akcji organizowanej przez wolontariuszy	2016- 2022	W miarę potrzeb	Utworzenie 6 społecznych grup wolontariackich po 1 w każdej gminie	Wydatki związane z kosztami korespondencji oraz ubezpieczeń dla wolontariuszy		
2.4. <i>Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym osób niepełnosprawnych i starszych.</i>	Uruchomienie linii on-line poradnictwa specjalistycznego dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym osób niepełnosprawnych i starszych	2016-2022	0	Zadanie realizowane w ramach nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacyjnej powiatu			
				Zwiększenie liczby klientów poradnictwa specjalistycznego o co najmniej 100 osób rocznie	Koszty związane ze zwiększeniem usług specjalistów		
	Zwiększenie dostępności do różnych specjalistów w zakresie poradnictwa specjalistycznego prowadzonego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kamieniu Pomorskim	2016-2022	do 7 000 tj. 1 000 rocznie	Rozeznanie środowiska lokalnego	Poszerzenie poradnictwa specjalistycznego o pedagoga o specjalności terapii systemowej rodzin		
2.5. <i>Współdziałanie z organizacjami</i>	Wspieranie działań w zakresie tworzenia zakładów aktywności	2016- 2022	do 7 500	Powstanie co najmniej po 1 spółdzielni socjalnej	Wsparcie merytoryczne np. pomoc w napisaniu wniosku aplikacyjnego		

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE KAMIENSKIM
NA LATA 2016 – 2022

		<i>pozarządowymi działającymi na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym osób niepełnosprawnych i starszych</i>	zawodowej, spółdzielni socjalnych i innych formy			w każdej gminie	ze środków UE, szkolenia dla założycieli, promocja, itp
			Wspieranie i promowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej, zakładu aktywności zawodowej, środowiskowego domu samopomocy i innych form wsparcia	2016- 2022	do 1599,60 rocznie na 1 uczestnika t.j. 123 169,20 W okresie objętym niniejszą strategią 862 184,40	Coroczne dofinansowanie do działalności w/w w wysokości, co najmniej 10% do kwoty określonej przez PFRON na 1 uczestnika	
		2.6. <i>Dostępność informacji na temat form pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, w tym osób niepełnosprawnych i starszych</i>	Opracowanie biuletynu informacyjnego na temat form pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ich rodzin, osób niepełnosprawnych i starszych	2016- 2022	do 35 000	Wydanie 1000 szt.	Zadanie będzie realizowane w ramach środków EFS
		2.7. <i>Doskonalenie kadry specjalistycznej zajmującej się osobami niepełnosprawnymi i starszymi</i>	Organizacja szkoleń dla kadry specjalistycznej zajmującej się osobami niepełnosprawnymi i starszymi	2016- 2022	do 30 000	Przeprowadzenie 3 szkoleń w cyklu co 2 lata. Przeszkolenie co najmniej 150 osób	Finansowanie ze środków zewnętrznych
			Umożliwienie podnoszenia kwalifikacji i kompetencji dla kadry specjalistycznej zajmującej się osobami niepełnosprawnymi i starszymi w ramach działalności jednostek pomocy społecznej, organizacji pozarządowych	2016- 2022	do 150 000	Podniesienie kompetencji lub kwalifikacji co najmniej 50 osób	Środki funduszu pracy przy założeniu 3000,00 zł/osobę

			funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Kamieniu Pomorskim				
		2.8. <i>Poprawa jakości świadczonych usług przez Dom Pomocy Społecznej w Śniatowie</i>	Zamontowanie nowej windy	2016	430 839,47	Podniesienie jakości usług dla 75 mieszkańców DPS	
			Organizacja szkoleń dla kadry terapeutyczno-opiekuńczej mających na celu przypomnienie i pogłębienie wiedzy na temat osób starszych i niepełnosprawnych	2016- 2022	0	Podniesienie kompetencji lub kwalifikacji co najmniej 50 osób	Realizacja w ramach zadania 2.7
3.	Cel strategiczny Nr 3 Przeciwdziałanie zjawisku występowania przemocy w rodzinie oraz promowanie właściwych postaw społecznych ważnych dla przeciwdziałania przemocy	3.1. <i>Opracowanie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kamieńskim na lata 2017-2022</i>	Realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Kamieńskim.	2016- 2022	do 35 000 tj. 5 000 rocznie	Objęcie Programem korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy w rodzinie co najmniej 50 osób	Środki z budżetu państwa
		3.2. <i>Zapewnienie należytej pomocy osobom/rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie.</i>	Uruchomienie wsparcia on-line dla ofiar przemocy Zwiększenie dostępności do specjalistów dla ofiar przemocy	2016- 2022	0	Zwiększenie poradnictwa o 140 osób, co najmniej 20 osób rocznie	W ramach zadań PCPR
		3.3. <i>Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie</i>	Opracowanie zasad współpracy pomiędzy jednostkami pomocy społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego w zakresie kierowania	2016- 2022	0	Udział w opracowaniu zasad współpracy wszystkich 6 gmin	

			i motywowania sprawców przemocy do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.				
		3.4. <i>Organizacja akcji informacyjnych mających na celu ograniczenie występowania zjawiska przemocy w rodzinie.</i>	Kolportaż wszelkich ulotek na terenie Powiatu Kamieńskiego mogących mieć wpływ na ograniczenie występowania zjawiska przemocy w rodzinie	2016- 2022	do 3 500 tj. do 500 rocznie	Rozpowszechnienie co najmniej 350 szt. plakatów t.j. 50 szt. plakatów rocznie	W ramach zadań PCPR
			Organizacja akcji, konferencji informacyjnych mających na celu ograniczenie występowania zjawiska przemocy w rodzinie.	2016- 2022	do 2 000 tj. do 1000 na 1 akcję informacyjną	Przeprowadzenie co najmniej 1 raz na 3 lata akcji informacyjnej	
			Organizacja kampanii społecznej na temat reagowania na wszystkie rodzaje przemocy	2016- 2022	do 1 500 tj. do 500 na 1 akcję informacyjną	Przeprowadzenie co najmniej raz na 3 lata kampanii informacyjnej	
		3.5. <i>Monitorowanie działań związanych z zakładaniem „Niebieskiej Karty” sprawcom przemocy.</i>	Współpraca z gminnymi zespołami interdyscyplinarnymi i innymi jednostkami.	2016- 2022	0		W ramach zadań PCPR
		3.6. <i>Doskonalenie kadry specjalistycznej zajmującej się zjawiskiem przemocy w rodzinie.</i>	Organizacja szkoleń, warsztatów, konferencji dla kadry specjalistycznej zajmującej się zjawiskiem przemocy w rodzinie	2016- 2022	do 1 500 tj. do 500 na jedno szkolenie	Zorganizowanie, co najmniej raz na 3 lata szkolenia Podniesienie kompetencji lub kwalifikacji, co najmniej 50 osób	
4.	Cel strategiczny	4.1.	Opracowanie	2017	do 5 000	Opracowanie dokumentu, wydruki	W ramach zadań PCPR

Nr 4. Rozwijanie systemu wspierania rodzin mających trudności w funkcjonowaniu i wypełnianiu swoich ról oraz systemu wspierania rodzicielstwa zastępczego	<i>Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich podstawowych funkcji.</i>	Powiatowego Programu Działań na Rzecz Rodziny	2016- 2022	0	Zwiększenie liczby klientów poradnictwa specjalistycznego o co najmniej o 50 osób rocznie	W ramach zadania 2.4.
	4.2. <i>Zwiększenie liczby dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.</i>	Współpraca z asystentami rodzin, pracownikami socjalnymi na rzecz powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.	2016- 2022	0	Zwiększenie liczby rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	W ramach zadań PCPR
		Organizacja spotkań integracyjnych mających na celu odbudowania lub pogłębienia więzi pomiędzy dziećmi umieszczonymi w pieczy zastępczej a rodzicami biologicznymi	2016- 2022	do 7 000 tj. do 1000 rocznie	Zwiększenie liczby rodzin biologicznych podejmujących działania na rzecz powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do domu rodzinnego	
	4.3. <i>Zwiększenie kompetencji wychowawczo-opiekuńczych rodziców zastępczych.</i>	Organizacja szkoleń, warsztatów, konferencji dla rodziców zastępczych mających na celu zwiększenie kompetencji wychowawczo-opiekuńczych	2016- 2022	do 6 000	Zorganizowanie co najmniej co najmniej 3 szkoleń, warsztatów lub konferencji dla rodziców zastępczych.	
	4.4. <i>Zapewnienie wszechstronnej pomocy</i>	Pomoc usamodzielnianym poprzez wypłatę świadczeń pieniężnych na	2016- 2022	Ok. 630 000 t.j. 90 000 rocznie	Wypłata świadczeń zależna od liczby osób opuszczających	Wyliczono na podstawie średnie z wypłat za dwa ostatnie lata (2014-2015)

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE KAMIENSKIM
NA LATA 2016 – 2022

		<i>usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze i inne wymienione w ustawie o pomocy społecznej.</i>	kontynuację nauki, pomoc rzeczową i zagospodarowanie			pieczę zastępczą tj. usamodzielnionych oraz kontynuujących naukę pełnoletnich pozostających w pieczy zastępczej do 25 r.ż.	
			Pomoc usamodzielnianym w znalezieniu pracy	2016- 2022	0	Objęcie wsparciem wszystkie osoby w procesie usamodzielniania	Pomoc merytoryczna
			Pomoc usamodzielnianym w otrzymaniu mieszkania				
			Wsparcie poprzez pracę socjalną.				
			Utworzenie mieszkania chronionego dla usamodzielnianych wychowanków	2016- 2022	300 000 na zakup mieszkania oraz 144 000 na jego utrzymanie wraz z kosztami opiekuna	Utworzenie mieszkania chronionego, dla co najmniej 3 pełnoletnich wychowanków z pieczy zastępczej	Zadanie realizowane ze środków zewnętrznych zależne od uruchomienia odpowiedniego programu lub finansowane z innego źródła np. darowizna
		4.5. <i>Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji pracowników instytucji pomocy społecznej i systemu wspierania rodziny.</i>	Organizacja szkoleń, warsztatów, konferencji dla kadry specjalistycznej zajmującej się wspieraniem rodziny	2016- 2022	do 6 000	Zorganizowanie, co najmniej raz w roku szkolenia, warsztatu lub konferencji dla kadry zajmującej się wspieraniem rodziny.	

12. Monitoring i ewaluacja

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegać będą na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych kwestii społecznych.

Monitorowanie pozwala z jednej strony na ocenę oczekiwanych wyników już przyjętych zadań, jak i na wprowadzenie ewentualnych korekt w tych zadaniach. Monitoring jest procesem ciągłym, odbywającym się przez cały okres wdrażania strategii. Jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji strategii z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i wytyczonymi celami. Zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne, trendy, potrzeby i oczekiwania społeczne, a także treści nadrzędnych dokumentów strategicznych lub wytyczne dotyczące źródeł dofinansowań zewnętrznych mogą spowodować konieczność zmian zapisów strategii w okresie jej obowiązywania. Poza obserwowanymi zmianami i trendami społeczno-gospodarczymi na kierunek i zakres dokonywanych aktualizacji powinny wpływać również opinie środowiska lokalnego uzyskiwane z użyciem procedur partycypacyjnych. Wdrażanie strategii monitorowane będzie na bieżąco przez realizatorów merytorycznych poszczególnych zadań. Informacja nt. realizacji strategii oraz osiągniętych efektów przygotowywana będzie corocznie przez dyrektora PCPR-u w formie sprawozdania do przedkładanego Zarządowi Powiatu w Kamieniu Pomorskim.

13. Zakończenie

Opracowana Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych wyznacza kierunki lokalnej polityki społecznej, która uwzględnia potrzeby każdego mieszkańca niezależnie od jego statusu materialnego i prowadzi do realizacji założonej misji – przyjętej w niniejszej Strategii. Pozwala na celowe, systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów strategicznych. Realizacja tych celów wymaga dużej aktywności jednostek samorządu terytorialnego, koordynacji i współfinansowaniu wielu działań. Nie bez znaczenia jest też zaangażowanie wielu innych podmiotów, organizacji i instytucji pożytku publicznego - uczestników życia społecznego.

Zbudowana siatka celów strategicznych i kierunków działań uwzględnia najistotniejsze obszary życia społecznego, które winny być sferą oddziaływania samorządu, by jakość życia mieszkańców ulegała systematycznej poprawie. Samorząd lokalny, jako kreator lokalnych rozwiązań, poprzez budowę kapitału społecznego swoich mieszkańców, dla nich i przez nich, wzmacnia naturalne sieci wsparcia, wspiera rodzinę w jej naturalnym środowisku, stara się redukować skutki społeczne bezrobocia, ekskluzji społecznej, włączając w te procesy organizacje pozarządowe jako partnera sprawdzonego i oczywistego. Należy pamiętać, że strategia jest tylko konstrukcją, która dopiero po wypełnieniu realnymi działaniami, przełoży się na wymierną poprawę jakości życia mieszkańców powiatu.

Autorzy niniejszego dokumentu dziękują wszystkim, którzy w jakikolwiek sposób przyczynili się do jego powstania – w szczególności za udostępnienie danych niezbędnych do rzetelnej oceny aktualnej sytuacji społecznej.

Spis tabel

Tabela nr 1.	Mieszkańcy Powiatu Kamieńskiego z podziałem na płeć i przedział wiekowy...	23
Tabela nr 2.	Wybrane dane demograficzne	24
Tabela nr 3.	Liczba rodzin, którym ośrodki pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Kamieńskiego udzielili pomocy.....	25
Tabela nr 4.	Ogółem liczba rodzin w Powiecie Kamieńskim, którym ośrodki pomocy społecznej udzielili pomocy	30
Tabela nr 5.	Kadra jednostek organizacyjnych systemu pomocy społecznej w Powiecie Kamieńskim.....	32
Tabela nr 6.	Struktura bezrobotnych wg wieku w IV kwartale 2012	35
Tabela nr 7.	Struktura bezrobotnych wg wieku w IV kwartale 2013	36
Tabela nr 8.	Struktura bezrobotnych wg wieku w IV kwartale 2014	37
Tabela nr 9.	Struktura bezrobotnych wg poziomu wykształcenia w IV kwartale 2012.....	38
Tabela nr 10.	Struktura bezrobotnych wg poziomu wykształcenia w IV kwartale 2013.....	39
Tabela nr 11.	Struktura bezrobotnych wg poziomu wykształcenia w IV kwartale 2014	40
Tabela nr 12.	Struktura bezrobotnych wg płci i stażu pracy w IV kwartale 2012.....	41
Tabela nr 13.	Struktura bezrobotnych wg płci i stażu pracy w IV kwartale 2013.....	42
Tabela nr 14.	Struktura bezrobotnych wg płci i stażu pracy w IV kwartale 2014.....	43
Tabela nr 15.	Struktura bezrobotnych wg płci i czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2012	44
Tabela nr 16.	Struktura bezrobotnych wg płci i czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2013.....	45
Tabela nr 17.	Struktura bezrobotnych wg płci i czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2014.....	46
Tabela nr 18.	Dane dotyczące liczby osób z orzeczeniem o niepełnosprawności w Powiecie Kamieńskim	50
Tabela nr 19.	Wydane orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla mieszkańców Powiatu Kamieńskiego przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o niepełnosprawności w Gryficach	50

Tabela nr 20. Osoby niepełnosprawne będące w ewidencji PUP w Kamieniu Pomorskim bez kwalifikacji wg wieku w roku 2012.....	51
Tabela nr 21. Dofinansowanie dla osób niepełnosprawnych w ramach środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w latach 2012-2014 – rehabilitacja społeczna	52
Tabela nr 22. Realizacja programu dla osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON pn. „Aktywny Samorząd” w latach 2012-2014.....	53
Tabela nr 23. Realizacja programu dla osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON pn. „Wyrównywanie różnic między regionami II” w latach 2012-2014.....	54
Tabela nr 24. Wykaz środków finansowych przekazanych przez PFRON dla Powiatu Kamieńskiego w latach 2012-2014	54
Tabela nr 25. Dofinansowanie dla osób niepełnosprawnych w ramach środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w latach 2012-2014- rehabilitacja zawodowa	55
Tabela nr 26. Wszczęte procedury „Niebieskiej Karty” w Gminie Międzyzdroje	57
Tabela nr 27. Wszczęte procedury „Niebieskiej Karty” w Gminie Wolin	57
Tabela nr 28. Wszczęte procedury „Niebieskiej Karty” w Gminie Świerżnie	58
Tabela nr 29. Wszczęte procedury „Niebieskiej Karty” w Gminie Kamień Pomorski	58
Tabela nr 30. Wszczęte procedury „Niebieskiej Karty” w Gminie Dziwnów.....	58
Tabela nr 31. Wszczęte procedury „Niebieskiej Karty” w Gminie Golczewo	59
Tabela nr 32. Wszczęte procedury „Niebieskiej Karty” w Powiecie Kamieńskim	59
Tabela nr 33. Charakterystyka rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego w latach 2012-2014.....	63
Tabela nr 34. Liczba dzieci pochodzących z Powiatu Kamieńskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego w latach 2012-2014.....	63
Tabela nr 35. Liczba dzieci pochodzących z Powiatu Kamieńskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie innych powiatów w latach 2012-2014.....	63

Tabela nr 36. Liczba dzieci pochodzących z innych powiatów a umieszczonych w rodzinach zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego umieszczonych w latach 2012-2014.....	63
Tabela nr 37. Liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego w poszczególnych gminach w latach 2012-2014 oraz liczba dzieci pochodzących z Powiatu Kamieńskiego umieszczonych w tych rodzinach.....	64
Tabela nr 38. Dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych, które osiągnęły pełnoletność, a kontynuują naukę i pozostają w dotychczasowej rodzinie zastępczej - stan na 31.12.2014r.....	64
Tabela nr 39. Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie Powiatu Kamieńskiego w latach 2012-2014.....	67
Tabela nr 40. Struktura osób umieszczonych w latach 2012 – 2014	69
Tabela nr 41. Struktura mieszkańców DPS umieszczonych w latach 2012 – 2014 z orzeczeniem o niepełnosprawności	69
Tabela nr 42. Mieszkańcy Powiatu Kamieńskiego skierowani do Domu Pomocy Społecznej w Śniatowie w latach 2012 – 2014.....	70
Tabela nr 43. Stan mieszkańców przebywających i oczekujących na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej w Śniatowie w latach 2012 – 2014.....	70
Tabela nr 44. Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w Domu Pomocy Społecznej w Śniatowie w latach 2012 – 2014.....	70
Tabela nr 45. Ramy finansowe oraz wskaźniki prognozy zmian w zakresie objętym strategią.....	91

Spis wykresów i rysunków

Wykres nr 1. Obszary strategii	24
Wykres nr 2. Mapa problemów społecznych mieszkańców Powiatu Kamieńskiego.....	31
Wykres nr 3. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg kategorii wiekowych – IV kwartał 2012.....	35
Wykres nr 4. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg kategorii wiekowych – IV kwartał 2013.....	36
Wykres nr 5. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg kategorii wiekowych – IV kwartał 2014.....	37
Wykres nr 6. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg poziomu wykształcenia – IV kwartał 2012.....	38
Wykres nr 7. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg poziomu wykształcenia – IV kwartał 2013.....	39
Wykres nr 8. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg poziomu wykształcenia – IV kwartał 2014.....	40
Wykres nr 9. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg płci i stażu pracy – IV kwartał 2012.....	41
Wykres nr 10. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg płci i stażu pracy – IV kwartał 2013.....	42
Wykres nr 11. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg płci i stażu pracy – IV kwartał 2014.....	43
Wykres nr 12. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg płci oraz czasu pozostawania bez pracy – IV kwartał 2012.....	44
Wykres nr 13. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg płci oraz czasu pozostawania bez pracy – IV kwartał 2013.....	45

Wykres nr 14. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Kamieniu Pomorskim ogółem do zarejestrowanych kobiet wg płci oraz czasu pozostawania bez pracy – IV kwartał 2014.....	46
Wykres nr 15. Struktura osób bez doświadczenia zawodowego i bez kwalifikacji zawodowych wg kategorii wiekowych – IV kwartał 2012.....	47
Wykres nr 16. Struktura osób bez doświadczenia zawodowego i bez kwalifikacji zawodowych wg kategorii wiekowych – IV kwartał 2013.....	47
Wykres nr 17. Struktura osób bez doświadczenia zawodowego i bez kwalifikacji zawodowych wg kategorii wiekowych – IV kwartał 2014.....	48
Wykres nr 18. Wskaźnik osób bezrobotnych ogółem do osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi w latach 2012 – 2014.....	49
Wykres nr 19. Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty” w Powiecie Kamieńskim w latach 2012-2014.....	59
Rys. 1 Położenie Powiatu Kamieńskiego na tle województwa zachodniopomorskiego.....	21
Rys. 2 Położenie gmin w Powiecie Kamieńskim.....	22